

TREMOL®

ул. Толедо № 6, 5000, Велико Търново, тел. 062 600 844, web: www.tremol.bg

КАСОВИ АПАРАТИ С ФИСКАЛНА ПАМЕТ

TREMOL SB

ИНСТРУКЦИЯ ЗА МОНТАЖ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ:

ОБЩИ УКАЗАНИЯ	4
Безопасна експлоатация. Опазване на околната среда	4
Правила за монтаж и безопасна експлоатация на уреда	4
Правила за опазване на околната среда	4
Запознаване с ФУ	5
Външен вид. Съставни части	5
Клавиатура. Общ вид и описание на отделните клавиши	6
Дисплей (индикация)	6
Принтер	6
Оперативна памет	6
Фискална памет	6
Контролна лента на електронен носител	7
Данъчен терминал	7
Функционални възможности на ФУ	7
Интерфейсни възможности	8
Връзка с компютър	8
Работа с баркод скенер	8
Работа с Flash памет и Micro SD карта	8
Захранване на ФУ	8
Консумативи за работа на ФУ и тяхната замяна	8
Инсталиране и въвеждане в експлоатация на ФУ	9
Видове документи издавани от ФУ	9
Превалутирание. Валутен параметър	10
Отделен достъп. Актуализация на формуера	10
Достъп до режимите на работа на ФУ	11
Включване и избор на режим	11
РЕЖИМ ПРОГРАМИРАНЕ	12
Общи принципи. Функционални клавиши	12
Подрежими на програмиране	14
Програмиране на предефинирани параметри и стойности	14
Програмиране на цифрови стойности	14
Програмиране на символни стойности (имена)	15
Програмиране на символи чрез кодова таблица	15
Програмиране на символи чрез клавиатура	15
Позициониране на курсора (редакторски клавиши)	16
Програмиране на общи за ФУ параметри и величини [Подрежим 1]	16
Конфигурации	16
Системни параметри на ФУ	17
Програмиране на плащания и валута [Подрежим 2]	19
Програмиране на данъчни групи [Подрежим 3]	19
Програмиране на департаменти [Подрежим 4]	19
Програмиране на артикули [Подрежим 5]	20
Програмиране на оператори. [Подрежим 6]	20
Програмиране парола на оператор посредством баркод скенер	21
Комуникация с компютър за програмиране и отчитане на ФУ [Подрежим 7]	21
Тестове на ФУ [Подрежим 8]	21
Тестове на ФУ. Диагностичен бон [Подрежим 8]	21
Настройка на комуникационни параметри [Подрежим 9]	21
Сверяване на дата и час [Подрежим VD]	21
КОНЦЕПЦИЯ НА ФУ ЗА ПРОДАЖБА НА БИЛЕТИ. ПРИЛОЖЕН СОФТУЕР	22
Концепция на продажбите на билети с ФУ	22
Приложен софтуер за организация на ФУ	22
Общ изглед на приложението "ФУБУС". Създаване на автобусна линия	23
Задаване на цени на билети за автобусна линия	23
Архивиране и зареждане на автобусни линии	24
Програмиране на автобусни линии във ФУ	24
Четене на автобусни линии от ФУ	24
Работа с приложението "Фубус ЛИНИЯ"	25
Четене и задаване на данни за текуща линия във ФУ	25
РЕЖИМ "Автобусни линии"	26
Начин на работа. Функционални клавиши	26
РЕЖИМ "ПРОДАЖБИ"	27
Достъп до режима	27
Работа с ФУ при продажба на билети за пътуване	27
Специфични особености	27
Начин на работа. Функционални клавиши	27
Примери. Клавишна последователност	28
Избор на маршрути и тип билет	28
Задаване на номер място на пътника, дата и час на тръгване и отстъпка от превозната цена	29
Потвърждение на билет. Плащане с въвеждане на получена от клиента сума	29
Издаване на билет срещу талон със задаване на номер талон и сума	30
Примерни бонове за билети и линии	30
Работа с ФУ в режим продажба на стоки и услуги	32
Специфични особености	32

Инструкция за монтаж и експлоатация. Ръководство за потребителя

Основни принципи.....	32
Функционални клавиши	32
Пример. Регистриране на продажби в департамент и на артикул и плащане	34
Регистриране на процентни отстъпки и надбавки	35
Корекции в клиентски фискален бон	35
Допълнителни видове плащане. Пресмятане на ресто. Смесено плащане.	35
Издаване на копие на клиентски фискален бон (ДУБЛИКАТ)	35
Продажба на артикули посредством баркод скенер	36
Примерни бонове за продажба на стоки и услуги	36
Сторно операции.....	36
Примерни бонове за сторно операции	37
Служебно въвеждане и извеждане на суми в брой.....	37
Примерни бонове за служебно въведени / изведени суми.....	38
Работа с валута. Активен валутен параметър.....	38
Примери за показване на обща сума в бон при активен валутен параметър	38
ОТЧИТАНЕ НА ФИСКАЛНОТО УСТРОЙСТВО.....	39
Избор на режим	39
Видове отчети	39
Дневен отчет "Отчети X". Дневен финансов отчет "Отчети Z"	39
Автоматичен дневен финансов отчет	40
Отчет по билети "Отчети X, Z"	41
Отчет по департаменти "Отчети X"	41
Справки по артикули "Отчети X"	41
Отчет по артикули с нулиране "Отчети Z"	41
Справки по оператори "Отчети X"	41
Отчет по оператори с нулиране "Отчети Z"	41
Стандартизирани отчети на фискалната памет "Отчети X, Z"	42
Допълнителни отчети на фискалната памет "Отчети X, Z"	42
Четене на данни от КЛЕН "Отчети X, Z"	42
Изчисляване на текущ оборот. Печат на налични суми "Отчети X"	43
Експорт на съдържанието на КЛЕН в CSV файл "Отчети X"	43
Отчитане на ФУ с приложна програма от компютър	43
Примерни бонове за отчети и служебни операции	44
Дневни отчети	44
Отчети на ФП.....	46
Други отчети на ФУ	48
Диагностичен бон. Информационен бон при актуализация на фърмуера	50
Бонове при промяна в стойност на валутен параметър	51
АВАРИЙНИ СИТУАЦИИ ПРИ РАБОТА С ФУ.....	52
Грешка в оперативната памет на ФУ "НУЛИРАН РАМ"	52
Грешки във фискалната памет на ФУ	52
Грешки в КЛЕН. Работа с КЛЕН, различна от текущата	53
ГРЕШКИ И БЛОКИРОВКИ ПРИ РАБОТА С ФУ.....	53
Съобщения изписвани на дисплея на ФУ	53
Съобщения за грешки и блокировки, отпечатвани на принтера	54
Блокировки при програмиране	54

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

Настоящият документ е предназначен да запознае потребителя на касовия апарат с възможностите му, както и с правилата за безопасната му експлоатация. Ръководството съдържа необходимата информация за програмиране, регистриране на продажби и отчитане на устройството.

В показаните в документа примери е използвано съкращение **ВЛТ** отговарящо на валута **ЛВ** или **ЕВРО**, според стойността на валутния производствен параметър.

БЕЗОПАСНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ. ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Правила за монтаж и безопасна експлоатация на уреда

- Не инсталирайте уреда близо до източници на течаща вода и не го мокрете с вода или други течности. Не инсталирайте уреда върху нестабилни повърхности, за да се избегне падането му. Не инсталирайте уреда близо до източници на топлина. Избягвайте инсталирането на уреда върху вибриращи повърхности или повърхности, проводящи вибрации.
- Захранването на уреда да става само и единствено от захранващия адаптор, включен в комплекта на изделието.
- Адаптора да се включва само в ел. контакти с 230V напрежение и честота 50Hz. За захранване на уреда използвайте само ел. контакти, които отговарят на стандарта. Ако контактът не отговаря на изискванията, извикайте електротехник да го приведе в съответствие. Ако използвате удължител, той следва да отговаря на същия стандарт. Не включвайте в същия удължител електромотори, отоплителни уреди и други енергоемки консуматори. Не оставяйте захранващият кабел на места, където може да бъде притиснат или настъпен.
- Не манипулирайте вътрешността на уреда с метални предмети поради опасност от токов удар.
- При зареждане на хартия не докосвайте термоглавата на печатащия механизъм. Това може да доведе до трайна повреда или до неправилна работа на устройството.
- Изключвайте уреда от електрическата мрежа преди да го почиствате и не използвайте агресивни почистващи препарати.
- Не се опитвайте да ремонтирате уреда сами. В случай на проблем се обърнете към обслужващият Ви сервиз.
- Изключете уреда от мрежата и се обърнете към сервизната Ви организация в следните случаи: ако захранващия адаптер на уреда е повреден; ако уреда е залят с течност; при механична повреда на уреда; ако уреда не функционира нормално.

Правила за опазване на околната среда

- Етикетът, представляващ зачертано кошче за боклук, който можете да видите върху вашия продукт, означава, че този продукт не трябва да се изхвърля заедно с обикновените домакински отпадъци. За предпазване от евентуални щети върху околната среда или човешкото здраве, моля, отделете този продукт от останалите отпадъци, за да се гарантира, че той ще бъде рециклиран по екологично съобразен начин. За повече информация относно наличните места за събиране на отпадъци, моля, свържете се с местните власти или търговеца, от когото сте закупили този продукт.

ЗАПОЗНАВАНЕ С ФУ

Касовият апарат **TREMOL SB** е последно поколение фискално устройство (ФУ), предназначено за регистриране на извършените продажби на билети за автобусен превоз, както и допълнителни продажби присъщи за обикновенни търговски обекти.

Програмната модификация /версия/ на съществуващия модел отговаря на Наредба Н-18 на МФ, включително последните й изменения към датата на издаване на допълнението към свидетелството за съответствие с изискванията. Съществена функционалност е възможността на ФУ за двойно обозначаване на крайната цена във фискалния бон съгласно **Закона за въвеждане на еврото в Република България**.

ФУ притежава удобна **клавиатура** и вградени **дисплеи за оператора и клиента**, както и вграден **принтер** за отпечатване на документи.

ФУ притежава енергонезависими **Фискална памет (ФП)** за съхранение на специфични данни, както и памет за Контролна Лента на Електронен Носител (**КЛЕН**) за съхранение на копията на всички издадени документи. При необходимост същите могат да бъдат отпечатани или експортирани във файл.

ФУ притежава вграден **Данъчен терминал (ДТ)** за осъществяване на дистанционна връзка със сървър на Националната Агенция по Приходите (НАП).

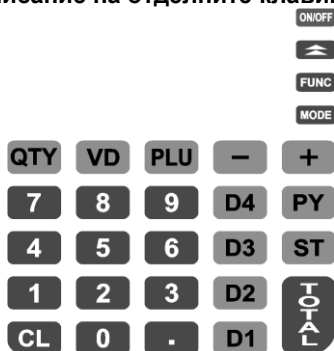
Външен вид. Съставни части

Описание:

1. Клавиатура;
2. Дисплей за оператора;
3. Капак на принтера с процеп за хартия;
4. Клиентски дисплей;
5. Интерфейсен панел.

Клавиатура. Общ вид и описание на отделните клавиши

Клавиатурата на ФУ се състои от няколко групи клавиши, условно разделени според функционалното им предназначение:

Клавиш за включване и изключване .

Цифрови клавиши: от до включително и - служат за въвеждане на цифрова информация във ФУ;

Клавиши за регистриране на продажби на стоки и услуги: до за билети/департаменти и за артикули;

Функционални клавиши: всички останали, реализиращи специфични операции с ФУ. Разяснени са подробно по-долу.

Дисплей (индикация)

КА притежава два буквеноцифрови дисплея за оператора и клиента, позволяващи визуално контролиране на работата с КА.

Принтер

ФУ притежават вграден високоскоростен и безшумен LINE-THERMAL принтер с разделителна способност 8 точки/мм. и скорост до 75 мм/секунда, отпечатващ по 38 символа на ред.

Оперативна памет

Неразделна част от ФУ, служеща за запомняне на регистрираните суми на продажбите, програмираните параметри и друга служебна информация.

Фискална памет

Във фискалната памет се записват всички данни съгласно изискванията на наредба Н-18 / 13.12.2006 г. на МФ. Унищожаването или промяната на тези данни е невъзможно.

Блокът фискална памет (ФП) е изпълнен във вид на модул. Производителят запечатва модула фискална памет с "пломба", гарантираща невъзможност за неоторизиран достъп.

Контролна лента на електронен носител

Контролната лента представлява сменяем модул енергонезависима памет, предназначен за съхранение на копията на издаваните документи от ФУ. Разпечатването на документи се извършва както за цялото съдържание на КЛЕН, така и по зададен диапазон (от дати, от номера отчети, или номера документи).

ФУ съхранява документи само в текущата инициализирана КЛЕН, като се позволява работа и с други КЛЕН от същия вид (с предходен номер или от друго у-во). В този случай е разрешено единствено отпечатване на съдържанието на КЛЕН.

Инициализираните от ФУ КЛЕН имат независими поредни номера, отбелязвани в дневните финансови отчети и в отчетите на ФП.

Обема на КЛЕН позволява съхранение на минимум 2 000 000 реда. При оставащи по-малко от 30 000 свободни реда в КЛЕН, в края на всеки дневен финансов отчет се отпечатва съобщение „НАБЛИЖАВА КРАЙ КЛЕН“, което е индикация, че се налага смяна на КЛЕН. При оставащи по-малко от 5 000 свободни реда в КЛЕН не се допуска започването на нов документ, който да се буферира в КЛЕН, с изключение на дневен финансов отчет с нулиране и запис във ФП. Така се гарантира отпечатването и буферирането на всички документи, свързани с приключването на текущия ден.

Данъчен терминал

Данъчният терминал (ДТ) е вграден в ФУ. ДТ осъществява дистанционната връзка между ФУ и НАП, чрез използване на преносна мрежа на мобилен оператор, по изградена за целта на обслужваните от него ФУ VPN мрежа. ДТ има вградена data SIM карта, чрез която получава задачи чрез SMS-и и изгражда IP връзка посредством пакетно предаване на данни в мрежата на мобилен оператор за http комуникация с НАП. ДТ работи с времето на часовник-календара на ФУ.

ФУНКЦИОНАЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ФУ

ФУ поддържа следните основни регистри:

Данъчни групи	до 8 с възможност за забрана/разрешение на последните 4
Записи във ФП	2000 за дневни отчети + 270 за специални събития
Оператори	до 20 с програмируемо име (20 символа) и парола (до 6 цифри)
Плащания	1 основно В БРОЙ (национална валута) 10 допълнителни според схемата за предаване на данни към НАП. Последните 2 са с програмируемо име (10 симв.).
Департаменти	40 с програмируеми: име (34 символа), цена, данъчна група, вид на цената, единична транзакция и забрана 1 (ДЕП.00) без възможност за програмиране
Артикули	до 65000 с програмируеми: име (34 символа), цена, вид на цената, данъчна група, принадлежност към департамент, налично количество, следене на количеството, баркод (номенклатурен номер)
Валута	Лев/Евро с фиксиран обменен курс за преизчисление на обща сума в допълнителна валута при стойности на валутен параметър '1' и '2' Допълнителна Валута с програмируемо име (10 симв.) и курс (формат XXX.XXXXX) при стойност на валутен параметър '3'
Автобусни линии	100 линии с по 50 спирки, 8 вида билети с програмирана цена за всяка комбинация между спирките

ИНТЕРФЕЙСНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Тип интерфейс	наличност
Компютър USB VCP	Да
Компютър Bluetooth	Да
Компютър WiFi	Да *1
Баркод четец USB	Да *2
Flash памет USB	Да *2
Micro SD карта	Да *2

*1 Опция по заявка

*2 Изисква преходник USB MINI OTG

Връзка с компютър

Поддържат се два основни режима:

Режим за програмиране и отчитане на ФУ. Използва се за обмен на данни за автобусни линии и други параметри. ФУ работи автономно, но е необходимо данните за продажбите да се обобщават и съхраняват в компютър.

Режим “ФИСКАЛЕН ПРИНТЕР” В този режим регистрирането на продажбите се извършва по инициатива на компютъра. Във фискалните бонове за продажба и сторно операции се отпечатва Уникален Номер на Продажба (УНП), който се получава от софтуера за управление на продажби.

Повече информация за протоколите на обмен, както и примерни програми и драйвери е налична в уебстраницата на производителя: www.tremol.bg.

Работа с баркод скенер

Използва се за бърза продажба на стоки и/или идентификация на оператор. Стоките трябва да са етикетирани с баркод по стандартите EAN13, EAN8, UPC-A, UPC-E, в това число и теглови баркод по стандарта EAN13. ФУ автоматично разпознава типа на баркода.

Работа с Flash памет и Micro SD карта

Използва се за трансфер на база данни за артикули, съдържание на КЛЕН и други.

ЗАХРАНВАНЕ НА ФУ

ФУ се захранва от придружаващия устройството адаптер, който би могъл да бъде за включване в стандартна електрическа мрежа или за включване към автомобилната инсталация.

ФУ притежава опция за работа с акумулатори, вградени в касовия апарат. Акумулаторите се монтират задължително от сервизна организация. Зарядя на акумулаторите се извършва автоматично при включване на ФУ в ел.мрежата и трае около 4 часа при изтощени акумулатори. При напълно заредени акумулатори ФУ гарантира отпечатването на минимум 1500 бележки с по една продажба всяка и минимум 12 часа във включено състояние.

КОНСУМАТИВИ ЗА РАБОТА НА ФУ И ТЯХНАТА ЗАМЯНА

За отпечатване на документи се използва термохартия (ролка) с външен термочувствителен слой, широчина 57мм и диаметър до 48мм:

ФУ контролира наличието на хартиена лента, като при липса на такава и опит за печат, работата му се блокира, а на дисплея се изписва **Край Хартия**.

За продължаване на работата с ФУ е необходимо да се премахнат остатъците от старата и да се постави нова ролка в гнездото на принтера.

След натискане на клавиш , ФУ продължава прекъснатата операция:

ИНСТАЛИРАНЕ И ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ФУ

Инсталирането на ФУ представлява програмиране на задължителните реквизити на касовия бон, параметрите на данъчните групи, както и желаните параметри на автобусните линии, операторите, артикулите, департаментите и т.н.

Въвеждането в експлоатация (фискализацията) представлява процедура по активиране на фискалната памет на ФУ, след попълване на заявление по образец от задълженото лице. Извършва се от сервизен техник на вписаното в паспорта лице, извършващо сервизно обслужване и ремонт, в присъствието на задълженото лице.

При въвеждането в експлоатация, ФУ автоматично изпраща данни за вписване (регистрация) към сървъра на НАП, посредством вградения данъчен терминал. Процедурата е завършена само при положителен статус на регистрацията в сървъра.

Аналогично подобни данни се изпращат при промяна на регистрационните данни, при дерегистрация и при нова регистрация (след като ФУ е било дерегистрирано временно).

В резултат ФУ отпечатва фискален бон, с Типа на действието, данни за ФУ и ДТ, Регистрационен номер в сървъра на НАП (FDRID), дата и час на събитието.

ВИДОВЕ ДОКУМЕНТИ ИЗДАВАНИ ОТ ФУ

Всички издавани от ФУ документи (бонове) имат заглавна част, съдържаща данни за задълженото лице и обекта, и крайна част, съдържаща рекламен ред, поредния номер на бона, датата и часа на издаването му, типа (фискален, нефискален или служебен), както и индивидуалните номера на ФУ и на ФП.

До момента на въвеждане в експлоатация, всички документи издавани от ФУ имат означение **“НЕФИСКАЛЕН БОН”**. Информацията за оборота се запомня само в оперативната памет на апарата.

След въвеждане в експлоатация се издават само фискални бонове или служебни бонове. Информацията за оборота се записва във фискалната памет на апарата.

След въвеждане в експлоатация, при отпечатването на всеки документ, чрез използване на стандартен SHA-1 алгоритъм, се генерира автоматично специално контролно число. Това число се записва и отпечатва в края на бона на два реда с по 20 символа.

След въвеждане в експлоатация, в Контролна Лента на Електронен Носител (КЛЕН) се съхранява пълното съдържание (без графичното и фискалното лого) на всеки отпечатан документ по реда на неговото издаване, с изключение на отчетите на фискалната памет и разпечатките на КЛЕН.

Документите за продажби, за извършени сторно операции, отчетите на ФП и дневния финансов отчет с нулиране и запис във ФП имат означение:

ФИСКАЛЕН БОН

Документи, удостоверяващи служебно въведени/изведени суми, дневния финансов отчет без нулиране (Х отчет), както и документи във връзка с извършване на служебни операции, касаещи отчетността на фискалното устройство (други отчети), имат означение:

*** СЛУЖЕБЕН БОН ***

В края на всеки фискален бон за продажба /сторно операция, както и при дубликат на същите, се отпечатва уникален двумерен **QR баркод** във вида:

Кодът не се включва при формирането на контролното число и не се отпечатва на копия на документи за продажба/сторно операция от КЛЕН.

В QR баркода се съдържа информация за номер на фискалната памет, номер на документ, дата и час на издаване на документа за продажба/сторно, обща сума на продажба/сторно операцията.

Внимание!!! В търговските обекти (по смисъла на Наредба Н-18 на МФ) е разрешено използването само на въведени в експлоатация фискални устройства.

ПРЕВАЛУТИРАНЕ. ВАЛУТЕН ПАРАМЕТЪР

ФУ има възможност за посочване на общата сума за плащане в издаваните/генерираните документи и в друга валута. В тези случаи сумата, показана в друга валута, и обменният курс, по който е превалутирана, се изобразяват като реквизити във фискалния бон.

Тази функционалност се осигурява чрез производствен (програмиран само от производителя на ФУ) валутен параметър със зададени дати за автоматична промяна, който има следните стойности:

- '0' - неактивен;
- '1' - активен, основната валута е лев, допълнителната е евро;
- '2' - активен, основната валута е евро, допълнителната е лев;
- '3' - активен, основната валута е евро.

Параметърът може да приема стойност последователно във възходящ ред и еднократно. Обменният курс при параметър със стойност '1' и '2' е част от производствения параметър. Смяната на стойностите на параметъра се извършва в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България.

Промяната на стойностите на параметъра се предхожда от автоматично генериране и/или отпечатване на дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет.

При всяка промяна се отпечатва автоматично служебен бон, съдържащ информация за извършеното действие и стойностите на параметъра.

При промяна на параметъра от стойност '1' в стойност '2' се отпечатва автоматично служебен бон, съдържащ данни за натрупаните сумарни обороти от продажби и сторно операции от въвеждане на фискалната памет в експлоатация до промяната на параметъра, преди и след превалутирание.

**** Тези бонове следва да бъдат прикрепени към паспорта на ФУ!***

ФУ има възможност при стойност '3' на производствения параметър общата сума в евро да е показана и в друга допълнителна валута.

Забележка!!! При отчети на фискалната памет, със зададен период обхващащ промяната на производствения валутен параметър със стойност '2', фискалното устройство автоматично отпечатва два отделни отчета.

ОТДАЛЕЧЕН ДОСТЪП. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ФЪРМУЕРА

Към ФУ има изграден отдалечен достъп чрез data SIM картата на ДТ. Посредством него са възможни: актуализация на фърмуера; програмиране на производствени параметри, обновяване на данни за сервизното обслужване, програмиране на параметри и четене на данни от ФУ по заявка на собственика.

Актуализацията на фърмуера се изпълнява след направен Дневен Финансов Отчет с нулиране. При наличие на нова актуализация, ФУ извежда подканящо съобщение. Клавиш потвърждава започването на операцията.

При успешна актуализация, ФУ автоматично изпраща данни към сървъра на НАП и съответно отпечатва:

- Фискален бон за промяна в регистрацията в НАП;
- Диагностичен служебен бон, в който е отразена новата версия на фърмуера;
- Информационен служебен бон със съобщение за успешна актуализация.

*** Тези бонове следва да бъдат прикрепени към паспорта на ФУ!**

По аналогичен начин обновяването на данни за сервисното обслужване се изпълнява след Дневен Финансов Отчет с нулиране. ФУ автоматично изпраща данни към сървъра на НАП и съответно отпечатва:

- Информационен служебен бон с променените данни;
- Фискален бон за промяна в регистрацията в НАП.

*** Тези бонове следва да бъдат прикрепени към паспорта на ФУ!**

ДОСТЪП ДО РЕЖИМИТЕ НА РАБОТА НА ФУ

Прехода между режимите на работа с ФУ се осъществява чрез навигационните клавиши.

Входа в съответния режим става след избор на режима и въвеждане на правилната парола от клавиатурата.

Паролите могат да бъдат променени в режим "Програмиране". При забравена парола за режим "Програмиране" се обърнете към сервисната организация.

Включване и избор на режим

След включване на ФУ и след преминаване на автоматичен тест, на индикацията се показват текущата дата и час. Възможно е отпечатването на

диагностичен служебен бон с натискането на клавиш .

Прехода между режимите на работа с ФУ, както и изхода от режим, се осъществява чрез натискането на клавиш .

Входа в съответния режим става след като той бъде избран и се въведе съответната парола от клавиатурата.

Забележка!!! При неприклучен документ за продажба /сторно операция/ ФУ автоматично влиза в режим "Продажби" след включване.

Режимите на работа и паролите по подразбиране са:

Режим	Парола
"Продажби" Регистрация на продажби, сторно операции и служебни суми.	
"Авт. Линии" избор на текуща линия	
"Отчети Z" отчети с нулиране	
"Отчети X" отчети без нулиране	
"Програмиране" програмиране на ФУ	

РЕЖИМ ПРОГРАМИРАНЕ

Режимът дава възможност за конфигуриране на касовия апарат чрез задаване на стойности и параметри, така че работата с него да съответства на конкретното работно място и желанията на потребителя.

Общи принципи. Функционални клавиши

функция	клавиш
Отказване на започната операция и връщане към предходно меню	
Преход в списъка с подменюта /параметри/	
Увеличаване / намаляване номер на програмиран елемент	
Задаване на номер на програмиран елемент	
Вход в меню /подменю/ Промяна на параметър /величина/	
Отпечатване на информация за програмираните параметри	

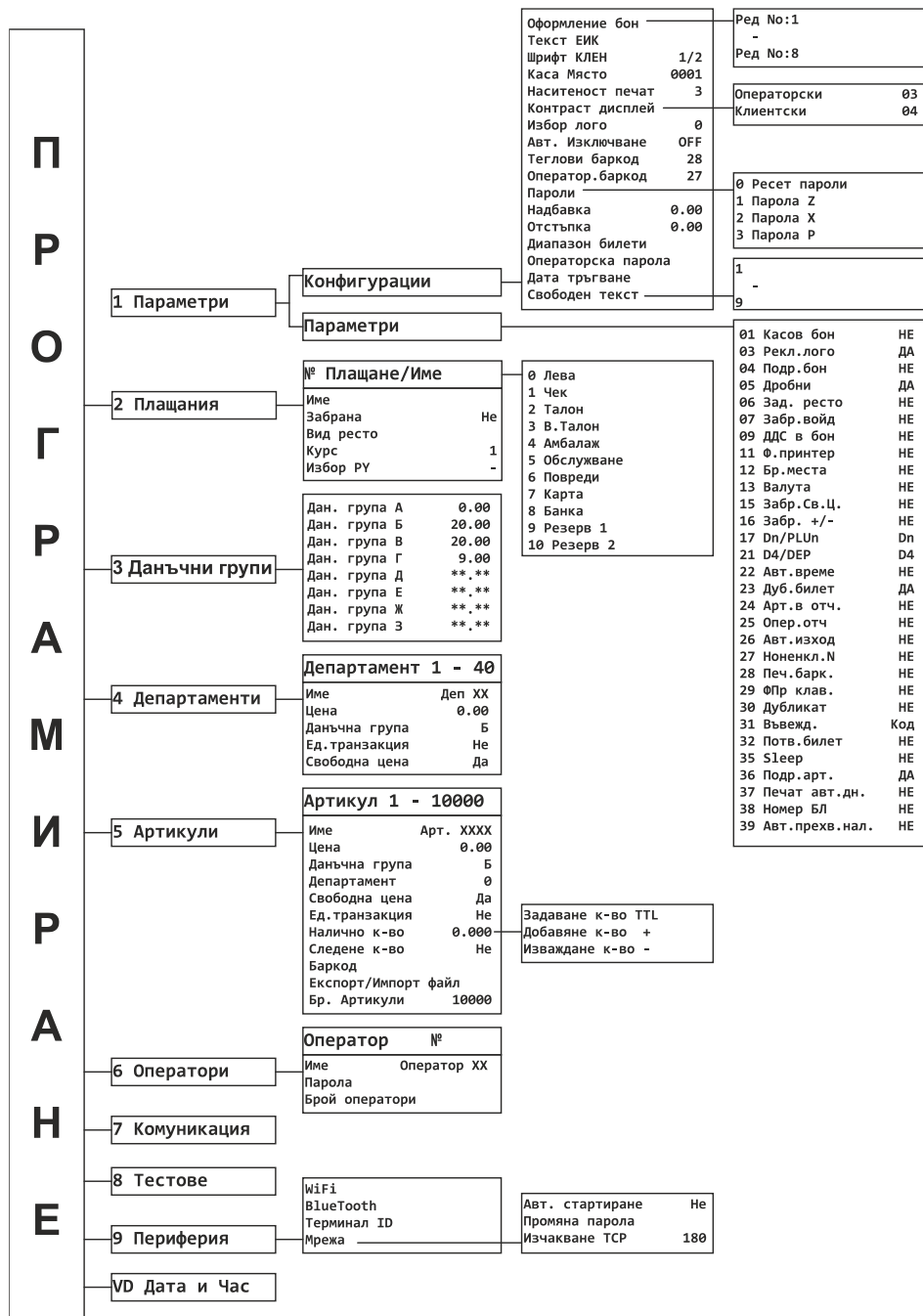
Конкретните параметри и стойности, групирани по техния смисъл и предназначение, са организирани в йерархична структура от менюта и подменюта за достъп.

Чрез навигационните клавиши може да бъде достигнат всеки един параметър за всеки конкретен елемент (плащане, артикул, департамент, оператор, клиент). При достигането на съответната позиция, текущата стойност се визуализира вляво.

В някои менюта /подменюта/ има възможност за бърз достъп до позиция. В този случай, съответния клавиш или комбинация от клавиши са визуализирани вляво преди текста, указващ съответното меню /параметър/.

Внимание!!! Някои параметри изискват допълнителен (сервизен) код, тъй като представляват важна фискална характеристика на ФУ. Моля при нужда от промяна се обърнете към сервизната Ви организация!

Структурата на режим програмиране е показана на следващата диаграма:

Пример: вход в режим "Програмиране":

Клавишна последователност

Дисплей

Отчети X -----
Програм. -----

Избор на режим "Програмиране".

1 Параметри
2 Плащания

Дисплеят показва, че ФУ се намира в режим "Програмиране" и очаква избор на подрежим.

Подрежими на програмиране

За удобство програмирането е разделено на подрежими, достъпни чрез достигане на позицията им чрез навигационните клавиши или с натискането на директен клавиш:

- програмиране на конфигурации и параметри общи за ФУ;
- програмиране на плащания;
- програмиране на данъчни групи;
- програмиране на департаменти;
- програмиране на артикули;
- програмиране на оператори;
- комуникации в режим на програмиране и отчитане;
- тестове на ФУ;
- настройка на периферия и комуникационни параметри.
- сверяване на дата и час.

Програмиране на предефинирани параметри и стойности

След достигането на позицията на даден параметър, текущата стойност се визуализира, а натискането на клавиш води до промяната ѝ, като последователно се изреждат възможните предварително зададени опции.

Програмиране на цифрови стойности

Натискането на клавиш води до вход в редакторски екран. Въвеждането на цифрови стойности се извършва посредством цифровите клавиши от до вкл. и и се потвърждава с или с друг указан функционален клавиш.

Програмиране на символни стойности (имена)

Натискането на клавиш води до вход в редакторски екран. Въвеждането на символи се извършва по един от двата начина избрани от Параметър 31.

Програмиране на символи чрез кодова таблица

При този начин за всеки символ се въвежда код, съгласно таблица на съответствие. Всеки код се състои от два знака. Използват се цифровите клавиши и клавиши от до   съответно за знаци от **A** до **F**.

Таблица на съответствието между символите и тяхните кодове

БУКВИ Латиница		БУКВИ Кирилица		ЦИФРИ И СИМВОЛИ	
A = 41	a = 61	A = 80	a = A0	SP= 20	@ = 40
B = 42	b = 62	B = 81	б = A1	! = 21	
C = 43	c = 63	B = 82	в = A2	" = 22	[= 5B
D = 44	d = 64	Г = 83	г = A3	# = 23	\ = 5C
E = 45	e = 65	Д = 84	д = A4	\$ = 24	] = 5D
F = 46	f = 66	E = 85	е = A5	% = 25	^ = 5E
G = 47	g = 67	Ж = 86	ж = A6	& = 26	_ = 5F
H = 48	h = 68	H = 48	h = 68	` = 27	
I = 49	i = 69	З = 87	з = A7	(= 28	~ = 60
J = 4A	j = 6A	И = 88	и = A8	) = 29	
K = 4B	k = 6B	Й = 89	й = A9	: = 2A	{ = 7B
L = 4C	l = 6C	К = 8A	к = AA	+ = 2B	= 7C
M = 4D	m = 6D	Л = 8B	л = AB	= = 2C	} = 7D
N = 4E	n = 6E	М = 8C	м = AC	- = 2D	~ = 7E
O = 4F	o = 6F	Н = 8D	н = AD	. = 2E	. = 7F
P = 50	p = 70	О = 8E	о = AE	/ = 2F	
Q = 51	q = 71	П = 8F	п = AF		
R = 52	r = 72	P = 90	p = B0	0 = 30	
S = 53	s = 73	C = 91	c = B1	1 = 31	
T = 54	t = 74	T = 92	t = B2	2 = 32	
U = 55	u = 75	У = 93	y = B3	3 = 33	
V = 56	v = 76	Ф = 94	ф = B4	4 = 34	
W = 57	w = 77	X = 95	x = B5	5 = 35	
X = 58	x = 78	Ц = 96	ц = B6	6 = 36	
Y = 59	y = 79	Ч = 97	ч = B7	7 = 37	
Z = 5A	z = 7A	Ш = 98	ш = B8	8 = 38	
		Щ = 99	щ = B9	9 = 39	
		Ъ = 9A	ъ = BA	: = 3A	
		Ы = 9B	ы = BB	; = 3B	
		Ь = 9C	ь = BC	< = 3C	
		Э = 9D	э = BD	= = 3D	
		Ю = 9E	ю = BE	> = 3E	
		Я = 9F	я = BF	? = 3F	

Програмиране на символи чрез клавиатура

При този начин всеки клавиш от цифровата клавиатура съответства на няколко символа, които се избират с многократно натискане на съответния клавиш. При по голям времеви интервал между две последователни натискания, курсорът се премества на следваща позиция автоматично. Видът на символите може да се превключва и се индицира за момент вдясно на екрана, съответно:

АБВ аБв Абв 123 ABC abc Abc 123

Клавиш служи за превключване между главни и малки букви, а между кирилица и латиница.

Схема на символите:

Кирилица			Латиница			Цифри		
7 АБВ7	8 ГДЕ8	9 ЖЗИ9	7 ABC7	8 DEF8	9 GHI9	7 7	8 8	9 9
4 ИКЛ4	5 МНО5	6 ПРС6	4 JKL4	5 MNO5	6 PQR6	4 4	5 5	6 6
1 ТУФ1	2 ХЦЧ2	3 ШЩЪЗ	1 STU1	2 VW2	3 XYZ3	1 1	2 2	3 3
0 ЬЮЯ0	. знаци		0 0	. знаци		0 0	. знаци	

Позициониране на курсора (редакторски клавиши)

И при двата начина на въвеждане на символи са възможни следните функции:

функция	клавиш
Преместване на курсора Вляво / дясно 	
Изтриване на текущия символ Delete	
Изтрива символа преди текущия 	
Вмъква празен символ преди текущия Insert	
Позициониране на курсора в левия край Home	
Позициониране на курсора в десния край End	

ПРОГРАМИРАНЕ НА ОБЩИ ЗА ФУ ПАРАМЕТРИ И ВЕЛИЧИНИ [ПОДРЕЖИМ 1]

Конфигурации

Следващата таблица пояснява смисъла на всяка позиция:

Позиция	Пояснения	Обхват ст-ст по подразбиране
Оформление бон	Подменю с Редове за оформление на бона Редове 5 до 8 се отпечатват само ако не са празни	Символна стойност (32 символа) Ред 1: <u>НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ</u> Ред 2: <u>АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ</u> Ред 3: <u>ИМЕ НА ОБЕКТ</u> Ред 4: <u>АДРЕС НА ОБЕКТ</u> Ред 5, 6, 7 и 8 – празни
Текст ЕИК <i>Изисква серв. код</i>	Текст предхождащ 13-те символа за ЕИК по Булстат	До 8 символа – <u>ЕИК</u>
Шрифт КЛЕН	Височина на шрифта за отпечатване на КЛЕН	Предефиниран. Определя височина 1/2 или 1/1 спрямо нормалната.
Каса място	Номер касово място	Цифрова стойност от 0001 до 9999
Наситеност печат		Предефиниран 1, 2, 3

Контраст дисплей		Предефиниран Опер. и Клиентски 01, 02 ... 05, ...10
Избор Лого	Номер на графично лого за отпечатване над бона	Предефиниран 0 до 1
Автом.изкл.	Време за автоматично изключване на ФУ	Предефиниран <u>OFF</u> , 01, 02, 05, 10 мин.
Теглови баркод	Начални цифри определящи баркода като теглови	Цифрова стойност 28
Оператор баркод	Начални цифри за баркод използван за вход на оператор	Цифрова стойност 27
Пароли	Подменю за пароли за достъп до режими Z, X, P и ресет на пароли	5 цифри, съответно Z - 11111, X - 22222, P - 33333
Надбавка	Задава процент надбавка	Цифрова стойност от 0.00 до 99,99
Отстъпка	Задава процент отстъпка	Цифрова стойност от 0.00 до 99,99
Диапазон билети	Подменю за програмиране на диапазон от номера за билети	двойка числа от по 10 цифри: от 0000000001 до 9999999999 по подразбиране от 1 до 0 (не е определен валиден диапазон)
Опер. парола	Позволява вход в режим "Авт. Линии" с паролата на оператор	Предефиниран <u>НЕ</u> , ДА
Дата тръгване	Позволява продажба на билети не само за текущия ден	Предефиниран <u>НЕ</u> , ДА
Свободен текст	Набор от текстове, които могат да бъдат отпечатвани при служебно въвеждане/извеждане на суми, като доп. информация	32 символа Ред 1 до 9 – празни

Системни параметри на ФУ

Следващата таблица пояснява смисъла на всеки един от тях:

Параметър	Пояснение за параметъра	Стойност подразбиране
01 Касов бон	Позволява режим на Издаване на бонове за продажба на стоки и услуги	НЕ не е разрешен
03 Рекламно лого	Печат на рекламен знак преди бона . Представява файл във формат BMP с размери 384 x 80B&W.	ДА отпечатва се
04 Подробен бон	Вид на отпечатване на продажби на стоки и услуги във фискалния бон съкратен - информацията за количество и единична цена се обединява на един ред, а ако количеството е единично не се изписва. подробен - информацията за име, количество, единична цена и сума се разпечатва на отделни редове.	НЕ съкратен вариант
05 Дробни числа <i>Изисква серв. код</i>	Работа с цели или дробни числа. Внимание!!! с промяната автоматично се преобразуват всички програмирани цени (например цена 10,00 става 1000 и обратно).	ДА дробни числа от вида 0,00
06 Задълж.ресто	Задължително въвеждане на сума преди плащане	НЕ не се изисква
07 Забрана войд	Забрана на корекции на продажби в бона	НЕ разрешени са

09 ДДС в бон	Разпечатване на ДДС в клиентски фискален бон Разпечатване данъчните отчисления и нето ДДС в бона	НЕ не се разпечатва
11 Фиск. принтер	Разрешава режим Фискален принтер .	НЕ Автономен ФУ
12 Макс бр. места	Задава глобална работа с Брой места = 100 като не се изисква въвеждане на брой места при избор на линия	НЕ задава се брой места
13 Валута	Работа с валута	НЕ
15 Забр.Св.Ц	Забрана за работа със свободно въведени цени на артикул	НЕ разрешени
16 Забр. +/-	Забрана извършването на отстъпки/надбавки	НЕ разрешени
17 Dn/PLUn	Определя работата на клавиши D1 -D4 като департаменти Dn или артикули PLUn	Dn департаменти
21 D4 / DEP	Определя работата на клавиша, като такъв за избор от списък или като департамент 4	D4
22 Авт. зимно/лятно	Автоматично сверяване на часовника на лятно/зимно време- сервисна функция	ДА
23 Дубл. детски билет	Определя отпечатване на дуликат на билет зададен като детски .	НЕ не се издават
24 Арт. в дн.отчет	Автоматично отпечатване на отчет по артикули заедно с дневния отчет	НЕ
25 Оп. в дн.отчет	Автоматично отпечатване на отчет по оператори заедно с дневния отчет	НЕ
26 Авт.изход	Автоматично освобождаване на ФУ за друг оператор след приключване на клиентски бон, ФУ излиза в режим очакване на парола	НЕ
27 Номенкл. номер	Забрана на проверка на контролна сума при въвеждане на баркод. Позволява използването на баркода на артикула, като номенклатурен номер, без ограничение за дължина и формат	НЕ контр. сума се проверява
28 Печат баркод	Определя печат да допълнителен баркод след клиентски фискален бон	НЕ
29 ФП с клавиатура	Разрешени продажби от клавиатурата в режим Фискален принтер. Позволява маркиране на продажби от клавиатурата и от персонален компютър	НЕ Продажби от клавиатура
30 Дубликат	Определя дали да се разпечатва дубликат на бона	НЕ Не печата
31 Въвеждане текст	Определя начина на въвеждане на имена: с кодова таблица или GSM клавиатура	НЕ Кодова таблица
32 Подтв. билет	Определя работа с потвърждение при продажба на билет Ако параметъра е НЕ билета се издава директно след избора му В БРОЙ и без ресто.	ДА изисква се потвърждение
35 Sleep	Разрешава режим на ниска консумация при работа от акумулатори	ДА
36 Подр.отч.артикули	Определя подробен отчет по артикули. Подробно за всеки артикул или само обобщени данни	ДА Подробни данни
37 Печат авт. дн.отч.	Определя дали автоматично генерирания дневен финансов отчет да се отпечатва.	НЕ

38 Номер бл.	Определя използване на NBL поле в комуникации	НЕ
39 Автом.нал.	Определя Автоматично служебно въвеждане на наличните суми след дневен финансов отчет (само при Парам. 11=НЕ)	НЕ

ПРОГРАМИРАНЕ НА ПЛАЩАНИЯ И ВАЛУТА [ПОДРЕЖИМ 2]

ФУ позволява работа със следните видове плащания:

- **основно** – отговарящо на клавиш отпечатва се винаги **В БРОЙ лв / евро**
- **допълнителни 1 до 8** с име според схемата за предаване към НАП;
- **допълнителни 9 и 10** с програмируемо име, предавани към НАП като Резерв 1 и Резерв 2;

В този режим е възможно програмирането параметри на плащанията, както и на име и курс на допълнителна **валута**.

Следващата таблица пояснява смисъла на всяка позиция:

Позиция	Пояснения	Обхват ст-ст по подразбиране
Име	Възможно програмиране само на номера 9, 10 и 11	10 символа. <u>Резерв1</u> <u>Резерв 2</u> <u>Валута</u>
Забрана	Позволява забрана на дадения вид плащане	Предефиниран: <u>ДА</u> , <u>НЕ</u>
Ресто	Определя дали да има ресто или сумата да се лимитира до дължимата	Предефиниран: <u>ЛИМИТ</u> , <u>ДА</u>
Курс	Възможно програмиране само на номер 11 (валута)	Цифрова ст-ст от 0.000 до 999.99999 По подразбиране <u>001.00000</u>
Избор РУ	Определя плащането като "бързо" (асоциира се към клавиш РУ)	Предефиниран: - или + По подразбиране + за пл. 7 <u>Д/К карта</u>

ПРОГРАМИРАНЕ НА ДАНЪЧНИ ГРУПИ [ПОДРЕЖИМ 3]

ФУ работи с осем данъчни групи за ДДС (А, Б, В, Г, Д, Е, Ж и З) с програмируеми стойности на данъчните ставки (коефициенти). При регистриране на продажба, оборота се натрупва към една от данъчните групи, според принадлежността на дадения артикул или департамент. Данъчните групи Д, Е, Ж и З могат да бъдат забранени за използване (състояние по подразбиране).

Внимание!!! Стойностите на данъчните ставки са регламентирани със закон. Променените стойности се записват във ФП на ФУ. **Програмирането изисква сервизен код**. Препрограмирайте само при необходимост!

ПРОГРАМИРАНЕ НА ДЕПАРТАМЕНТИ [ПОДРЕЖИМ 4]

Департаментите се използват за разделяне на оборота по общ признак. В режим "Продажби" е възможно регистриране на директни продажби от департамент с програмирана или свободна цена.

Следващата таблица пояснява смисъла на всяка позиция:

Позиция	Пояснения	Обхват ст-ст по подразбиране
Име		34 символа. По подразбиране: <u>Деп.ХХ</u>
Цена	Задава програмирана цена за директна продажба в департамент	Цифрова ст-ст от <u>0.00</u> до 999999.99
Данъчна група	Задава данъчна група за директни продажби в департамент	Предефиниран: всички разрешени плюс * (забрана департамент) по подразбиране <u>Б</u>

Ед.транзакция	Задава автоматично приключване на клиентски фискален бон в брой при продажба в департамента	Предефиниран: <u>ДА</u> , <u>НЕ</u>
Свободна цена	Определя възможност за работа със свободна цена	Предефиниран: <u>ДА</u> , ЛИМИТ, НЕ

ПРОГРАМИРАНЕ НА АРТИКУЛИ [ПОДРЕЖИМ 5]

Артикулите се използват за лесно регистриране на продажби на стоки или услуги по зададен номер или баркод (номенклатурен номер) с програмирана или въведена цена. Използването на артикули, позволява следенето на складова наличност за стоките и услугите, както и групирането им по департаменти.

Следващата таблица пояснява смисъла на всяка позиция:

Позиция	Пояснения	Обхват <u>ст-ст по подразбиране</u>
Име		34 символа. По подразбиране: Арт. <u>XXXXX</u>
Цена	Задава програмирана цена	Цифрова ст-ст от <u>0.00</u> до 999999.99
Свободна цена	Определя възможност за работа със свободна цена	Предефиниран: <u>ДА</u> , ЛИМИТ, НЕ
Данъчна група	Задава данъчна група за директни продажби в департамент	Предефиниран: всички разрешени плюс * (забрана артикул) по подразбиране <u>Б</u>
Департамент	Задава принадлежност към департамент	Цифрова ст-ст от <u>00</u> до 40
Следене к-во	Определя дали се следи налично количество на артикула и дали се разрешава или забранява работа с отрицателно количество	Предефиниран: <u>НЕ</u> , ДА+, ДА-
Баркод	Задава баркод /номенклатурен номер на артикула. Клавиш изтрива баркода Баркода може да се изчете от етикета на продукта със скенер	До 13 цифри, като последната е контролна сума за баркода
Export/Import file	Подменю за трансфер на база данни от и към външен носител и печат на всички програмирани артикули	
Бр. артикули	Задава броя на артикулите	Цифрова ст-ст от <u>1</u> до 65000

ПРОГРАМИРАНЕ НА ОПЕРАТОРИ. [ПОДРЕЖИМ 6]

ФУ позволява работа на до 20 оператора. По подразбиране ФУ работи с един оператор с парола "0". Ако е необходим по-голям брой оператори, то първо трябва да бъде зададен техния брой, а след това програмирани имената и паролите им за достъп.

Следващата таблица пояснява смисъла на всяка позиция:

Позиция	Пояснения	Обхват <u>ст-ст по подразбиране</u>
Име		20 символа. По подразбиране: Оператор. <u>XX</u>
Парола		6 цифри
Брой оператори	Задава броя на операторите	Цифрова ст-ст от <u>1</u> до 20

Програмиране парола на оператор посредством баркод скенер.

Избира се текущ оператор. Програмиране на операторски баркод се извършва със сканиране на предварително съставен баркод за съответния оператор. ФУ не допуска еднакви баркодове за различни оператори.

Баркода за оператор се състои от 13 цифри. Тълкуването на цифрите на баркода от ФУ е следното:

2 цифри – префикс на баркода (програмира се в общи параметри на ФУ);

3 цифри – първите три цифри от исканата парола, поставени в обратен ред;

2 цифри – остатък при делене на 100 на произведението на предходните три цифри;

3 цифри – следващите три цифри от исканата парола, поставени в обратен ред;

2 цифри – остатък при делене на 100 на произведението на предходните три цифри;

1 цифра – чек сума на баркода.

Пример: Парола 123456, Баркод: 2 7 3 2 1 0 6 6 5 4 2 0 4

КОМУНИКАЦИЯ С КОМПЮТЪР ЗА ПРОГРАМИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ФУ [ПОДРЕЖИМ 7]

В този режим ФУ очаква команди по интерфейс за връзка с компютър.

ТЕСТОВЕ НА ФУ [ПОДРЕЖИМ 8]

В този подрежим е възможно да бъдат проверени функционално отделните модули на ФУ. Всеки един тест е достъпен чрез избор от меню или чрез натискане на директен клавиш (където такъв е указан).

ТЕСТОВЕ НА ФУ. ДИАГНОСТИЧЕН БОН [ПОДРЕЖИМ 8].

В този подрежим е възможно да бъдат проверени функционално отделните модули на ФУ, както и да бъде отпечатан **диагностичен служебен бон**, съгласно изискванията на законодателството. Всеки един тест е достъпен чрез избор от меню или чрез натискане на директен клавиш (където такъв е указан).

НАСТРОЙКА НА КОМУНИКАЦИОННИ ПАРАМЕТРИ [ПОДРЕЖИМ 9]

В този подрежим се настройват комуникационните параметри на ФУ. Моля консултирайте се със сервизната организация при необходимост!

СВЕРЯВАНЕ НА ДАТА И ЧАС [ПОДРЕЖИМ VD]

Сверяване на дата и час се допуска само с дата, по-късна от тази на последния документ, записан в КЛЕН.

Датата се въвежда във формат ДД-ММ-ГГ. При опит за сверяване на дата, по-голяма от текущата с един ден, се изисква потвърждение чрез повторно въвеждане. Следва въвеждане на час във формат ЧЧ-ММ

Сверяването на датата и часа е съпроводено с отпечатването на служебен бон, който се записва в КЛЕН.

КОНЦЕПЦИЯ НА ФУ ЗА ПРОДАЖБА НА БИЛЕТИ. ПРИЛОЖЕН СОФТУЕР

КОНЦЕПЦИЯ НА ПРОДАЖБИТЕ НА БИЛЕТИ С ФУ

Организацията на работа на ФУ включва програмирането на до 100 автобусни линии с дефиниран маршрут с до 50 спирки и възможност за разписание (времево отстояние след първа спирка и дефинирани часове на тръгване).

За всяка автобусна линия могат да бъдат дефинирани до 8 типа билет, като за всеки тип се определят име (тип билет) и следните характерни особености :

- автоматично определяне на номер място на пътника.
- отстъпка/надбавка, задавана в момента на продажба на билета.
- час и дата на тръгване, равни на текущите (без значение в случай, че е зададено разписание за линията).
- отпечатване на наименованието на типа билет.
- издаване срещу талон за определена сума.(безкасово плащане). В този случай при издаването на билета от ФУ се изисква и задаване на номер талон, както и превозна цена според талона.
- изисква въвеждане на име на пътник (предвижда място за ръчно дописване на име на пътника).
- Стойност на процентна отстъпка/надбавка. При зададена такава тя се начислява автоматично при продажба на билет.
- Данъчна група за типа билет.

За всяка комбинация от начална и крайна спирка по автобусната линия, се задават превозни цени според типа билет.

ПРИЛОЖЕН СОФТУЕР ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ФУ

За задаване на организацията на ФУ за продажба на билети е предвиден специализиран безплатен софтуер наличен в уеб-страницата на производителя www.tremol.bg

След инсталирането се създават две изпълними приложения:

Приложение **“ФУБУС”** изпълняващо следните основни функции:

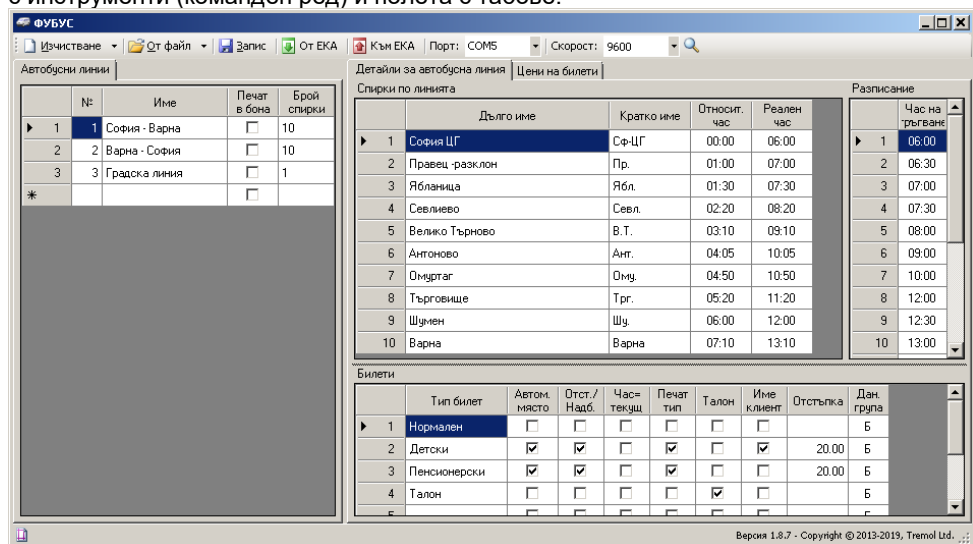
- Създаване на автобусна линия;
- Дефиниране на спирки за автобусна линия;
- Задаване на разписание за автобусна линия;
- Дефиниране на типове билети за автобусната линия;
- Задаване на превозни цени за маршрути по автобусната линия;
- Архивиране и четене от файл на данни за автобусни линии;
- Програмиране на данни за автобусна линия (линии) във ФУ;
- Четене от ФУ на данни за програмирани автобусни линии;
- Изтриване на данни за автобусни линии от паметта на ФУ.

Приложение **“Фубус ЛИНИЯ”** изпълнява следните допълнителни функции:

- Четене и задаване на текуща (обслужвана в момента) автобусна линия във ФУ;
- Четене и задаване на заети места за текущата линия;

Общ изглед на приложението "ФУБУС". Създаване на автобусна линия

Приложението представлява един основен екран разделен условно на лента с инструменти (команден ред) и полета с табове.

В таб „Автобусни линии“ се въвеждат име и брой спирки за всяка автобусна линия. Имената на линиите се визуализират във ФУ след програмиране.

В таб „Детайли за автобусна линия“ се дефинират спирки с дълго и кратко наименование, като броят спирки е дефиниран (и ограничен) според зададения за всяка автобусна линия. Краткото име се използва при разпечатване на карта на местата от ФУ.

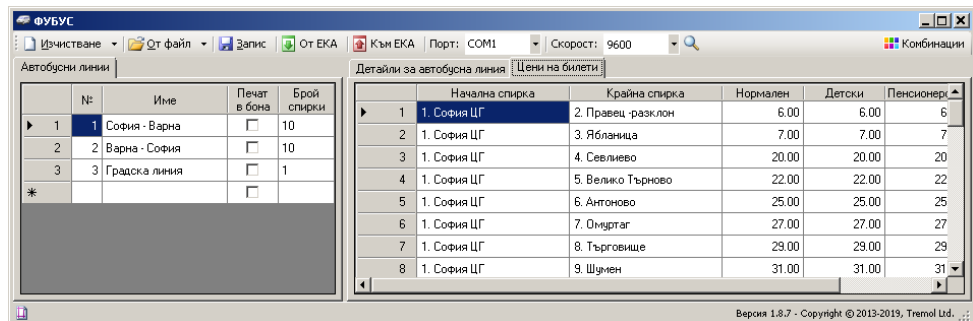
В полето „Тръгване“ за всяка спирка се дефинира времево отстояние след началната спирка за линията.

В таб „Разписание“ се дефинират часовете на тръгване от начална спирка.

В таб „Билети“ се създават типове билети, които могат да са различни за всяка автобусна линия.

Задаване на цени на билети за автобусна линия

В таб „Цени на билети“ се избират маршрути за избраната линия. Маршрута представлява комбинация от начална и крайна спирка.

При натискане на бутон „Комбинации“ **Комбинации** се генерират всички възможни комбинации между спирки за съответната линия.

За всеки маршрут може да се програмират цени според типа билети за дадената автобусна линия.

Възможно е изтриването на маршрут в случаите на непълна комбинация. Това става чрез позициониране на маркера върху съответния ред и натискане на клавиш „Delete“.

Архивиране и зареждане на автобусни линии

При натискане на бутон „Запис“ от лентата с инструментите се отваря прозорец, указващ къде и под какво име да бъде записан (архивиран) файла в .bst формат.

Архивират се всички автобусни линии, дефинирани в текущата сесия на работа със софтуера.

Така записаният файл може да се използва в последствие, след като бъде зареден чрез бутон „От файл“.

Програмиране на автобусни линии във ФУ

Програмирането представлява трансфер в паметта на ФУ на данни от текущата сесия.

ФУ трябва да е свързан с компютъра и да е в режим “ - Line – “ или в режим “Автобусни линии”.

В командния ред трябва да бъдат избрани коректните “Порт:” и “Скорост” (комуникационен порт и скорост на комуникация).

Натиска се бутон „Към ЕКА“, след което се отваря помощен прозорец със следните опции за програмиране:

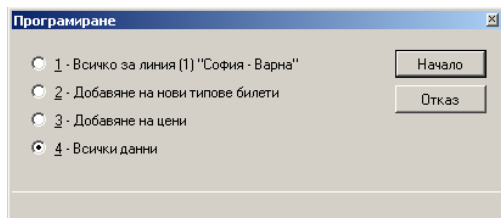
Всичко за линия XXXXXX – Програмират се всички данни за избраната линия

Добавяне на нови типове билети – програмират се само новите (различни от текущо програмираните) типове билети

Добавяне на цени – програмират се само новите (различни) цени

Всички данни – препрограмират се всички данни за всички линии.

Избира се някоя от опциите и се натиска бутон “Начало”. Данните се записват във ФУ.

Четене на автобусни линии от ФУ

Представлява изчитане на всички програмирани във ФУ автобусни линии.

ФУ трябва да е свързан с компютъра и да е в режим “ - Line – “ или в режим “Автобусни линии”.

В командния ред трябва да бъдат избрани коректните “Порт:” и “Скорост” (комуникационен порт и скорост на комуникация).

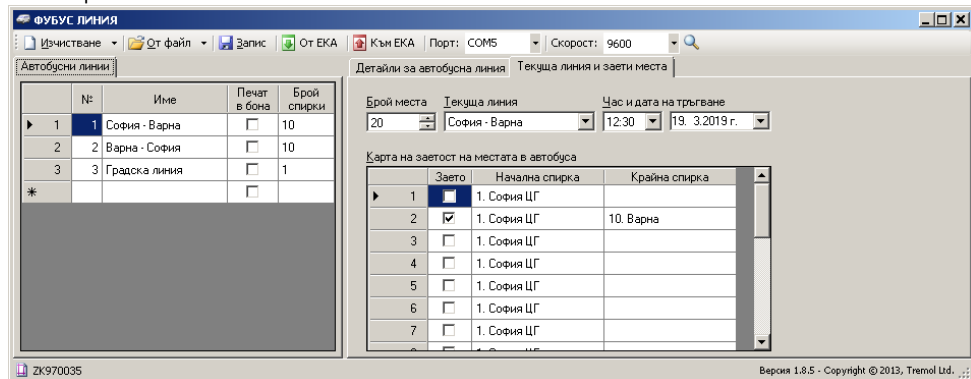
Натиска се бутон „От ЕКА“. Данните се изчитат от ФУ и се визуализират от софтуера.

Работа с приложението “Фубус ЛИНИЯ”.

Аналогично приложението представлява един основен екран разделен условно на лента с инструменти (команден ред) и полета с табове.

Табове “Автобусни линии” и “Детайли за автобусна линия” визуализират данни, изчетени от паметта на ФУ или от файл. Данните са недостъпни за редакция.

В таб “Текуща линия и заети места” се визуализират данни за текуща линия и таблица със заетите места.

Четене и задаване на данни за текуща линия във ФУ

Ако във ФУ има определена текуща линия, то с натискане на бутон “От ЕКА” тя ще се визуализира в таба заедно със списъка на местата (свободни и заети).

Възможно е списъка на местата да бъде променен в приложението и след това програмиран обратно във ФУ с натискане на бутон „Към ЕКА”.

При положение, че не са променени броят места и часа и датата на тръгване за текущата линия, данните се актуализират във ФУ без да се отпечатва бон.

При положение, че линията е променена, както и/или броят места и часа и датата на тръгване, актуализирането във ФУ е свързано с отпечатване на “Служебен бон”, описващ операцията.

РЕЖИМ “Автобусни линии”

В този режим се избира текущата линия, за която ще се регистрират продажби на билети за пътуване, определя се броя места за линията, както и часа и датата на тръгване.

Когато не е избрана линия, последващата продажба на билети е невъзможна.

Начин на работа. Функционални клавиши

Достъпа до режима се осъществява с избор на режима и въвеждане на парола.

Чрез навигационните клавиши се избира някоя от заредените в паметта на ФУ автобусни линии и се потвърждава с .

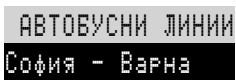
От цифровите клавиши се задава броя места в автобуса и се натиска .

При зададено разписание следва избор на час и дата на тръгване.

Функционални клавиши:

клавиш	Функция
 	Навигационни клавиши, служещи за избор от списък на линии и часове на тръгване
	Отпечатване на списък на спирките
 	Отпечатва списък на линиите

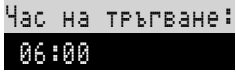
Пример: *Задаване на автобусна линия:*

Дисплей	Клавиши, пояснения
	   Избор чрез навигационни клавиши

Пример: *Задаване на брой места:*

Tremol SB -KL	Клавиши, пояснения
	

Пример: *Задаване на начален час на тръгване:*

Tremol SB -KL	Клавиши, пояснения
	   Избор чрез навигационни клавиши

Внимание!!! При промяна на текущата линия (брой места, час и дата на тръгване), ФУ изисква потвърждение - натискане на клавиш . Отпечатва се “Служебен бон”, описващ операцията.

В този режим комуникацията с компютър е разрешена за програмиране на автобусни линии (например приложенията “ФУБУС” и Фубус ЛИНИИ”).

РЕЖИМ “ПРОДАЖБИ”

В този режим се регистрират продажбите и се натрупва оборота на ФУ.

Основната функционалност е продажбата на **БИЛЕТИ ЗА ПЪТУВАНЕ**, а допълнителна – **ПРОДАЖБА НА СТОКИ И УСЛУГИ**.

Двете функционалности са описани поотделно.

ДОСТЪП ДО РЕЖИМА

Достъпа до режима се осъществява с избор на режима и въвеждане на парола.

Когато паролата е с 6 цифри, въвеждането завършва с въвеждане на последната цифра, а когато паролата е с по-малък брой цифри, въвеждането завършва с клавиш . При правилна парола ФУ влиза в режим продажби, а при грешна автоматично се преминава към ново въвеждане.

РАБОТА С ФУ ПРИ ПРОДАЖБА НА БИЛЕТИ ЗА ПЪТУВАНЕ

Специфични особености.

Продажбите на билети се извършват по цени програмирани предварително във ФУ с помощта на софтуер.

Издаването на билет се извършва след избор на маршрут (комбинация от начална и крайна спирка) и на тип билет (само тип билет при градска линия).

Предварително програмираните параметри на даден тип билет указват следните възможности след неговия избор:

- ръчно задаване на номер място на пътника;
- задаване на процентна отстъпка / надбавка;
- указване на дата и час на тръгване;
- задаване на име на пътника.

Според стойността на параметър 32 (Потвърждаване билет) билета се отпечатва директно без потвърждение с плащане В БРОЙ и без ресто (П32=НЕ) или се дава възможност за въвеждане на сума и вид плащане (П32=ДА).

Издаваните **билети за пътуване** представляват **фискални бонове** с предефиниран формат и съдържат реквизити **съгласно закона за автомобилните превози**. Задължително се отпечатва номер на билета (от зададен диапазон) и превозна сума изписвана цифром и словом. Според конфигурацията за даден тип билет, се отпечатват още: маршрут, начална и крайна спирка, час на тръгване, място на пътника, име на пътника, отстъпка от превозната цена.

Начин на работа. Функционални клавиши

След първоначален вход в режима се избира начална спирка. Това става чрез навигационните клавиши или с клавиш и въвеждане на номер с цифровите клавиши.

Избора се потвърждава с . По аналогичен начин следва избор на крайна спирка.

Следва избор на тип билет. Типа на билета може да бъде избран чрез навигационните клавиши или директно с клавиши до (до).

Ако избраната автобусна линия е градска (има програмирана само една спирка), след вход в режима се преминава директно към избор на тип билет.

Ако типа билет е с програмирано задаване на място и/или отстъпка и/или дата и час на тръгване и/или име на пътника, то тези данни следва да се въведат.

Следва потвърждаване или директно издаване на билета.

Функционални клавиши,

клавиш	Функция
	Навигационни клавиши, служещи за избор от списък на спирки и типове билети
	Директен избор на спирка със задаване на нейния номер
до	Бърз избор на тип билет от 1 до 4
до	Бърз избор на тип билет от 5 до 8
	1-ва функция: Потвърждаване на избор (в меню); 2-ра функция: Плащане В БРОЙ (при потвърждаване на билет ПЗ2=ДА)
	Плащане в допълнителен вид (при потвърждаване на билет ПЗ2=ДА)
	Плащане от доп. вид от списък (следва избор при потвърждаване на билет ПЗ2=ДА)
	Връщане към меню за избор на начална спирка
	Отпечатване на списък на спирките
	Отпечатване на карта със заетите места (използват се програмираните кратки имена на спирки)
	Отпечатва отчет на текущата линия (брой продадени билети, отстъпки и общ оборот без нулиране)
	Приключване на линия (Отпечатва се отчет на линията с нулиране)

Примери. Клавишна последователност

Избор на маршрути и тип билет

Пример: *Избор на начална (крайна) спирка*

Дисплей	Клавиши, пояснения
Начална спирка: 1 София ЦГ	Избор чрез навигационни клавиши ÷ Избор чрез номер спирка

Пример: *Избор на тип билет*

Дисплей	Клавиши, пояснения
Тип билет: Нормален 22.00	Избор чрез навигационни клавиши ÷ Директен избор с клавиш

След избора на билет, при определена работа без потвърждение и без задаване на място и/или дата на тръгване, билета се отпечатва директно, в противен случай се преминава към въвеждане на допълнителна информация.

След издаване на билет ФУ се връща в позиция за избор на крайна спирка (началната вече е зададена). Връщането към меню за избор на начална спирка може да стане с натискането на клавиш .

Задаване на номер място на пътника, дата и час на тръгване и отстъпка от превозната цена

Пример: *Задаване на място на пътника*

Дисплей	Клавиши, пояснения
Място: 	 ÷

Пример: *Задаване на дата и час на тръгване*

Дисплей	Клавиши, пояснения
Дата: 14-11-2012	 ÷
Час: 10:23	 ÷

Въвеждат се само последните две цифри от годината!

Пример: *Задаване на отстъпка/надбавка от превозната цена*

Дисплей	Клавиши, пояснения
%Отст/Надб: 0.00	 ÷

Въвежда се процент

Потвърждение на билет. Плащане с въвеждане на получена от клиента сума

Потвърждаването на билет става с указване на тип плащане, а при желание за изчисляване на ресто, с въвеждане на получена от клиента сума и тип плащане.

За плащане В БРОЙ се използва клавиш , ако се въведе сума се изчислява ресто

Допълнителни плащания са възможни само върху цялата сума. Използва клавиш или

Пример: *Плащане в брой с въвеждане на сума.*

Дисплей	Клавиши, пояснения
Антоново ? 10.60	 ÷

Въвежда се сума и вид плащане

Издаване на билет срещу талон със задаване на номер талон и сума

Пример:

Tremol SB -KL		Клавиши. пояснения	
Тип билет:		Потвърждаване на типа билет	
Талон			
По документ N:	 ÷ 		Въвеждане номер на талона
			документ за билета (до 10 цифри)
Антоново ?	 ÷ 		
Въведете сума:			Въвежда се сума на талона

Издадения билет представлява “фискален бон” с превозна цена, равна на сумата по талона и плащане в тип “Талон”. Допълнително в бона на отделен ред се изписва и номера на талона.

Примерни бонове за билети и линии

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 104593442
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ
Избрана линия:
Бургас – София
Места: 036
Дата на тръгване: 16-07-2025
Час на тръгване: 16:00

000003 16-07-2025 14:07:10
* СЛУЖЕБЕН БОН *
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Избор на линия

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 104593442
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ
Отчет линия
Бургас – София
Дата на тръгване: 16-07-2025
Час на тръгване: 16:00

N билет тип отст. сума
Бургас – Стара Загора
0000000001 Нормален 0.00% 12.00
Бургас – Пловдив
0000000002 Ученически -12.00% 15.00
Брой билети.....2
Общо от билети.....27.00
Отстъпки.....-1.80
Обща сума.....28.80

000006 16-07-2025 14:08:11
* СЛУЖЕБЕН БОН *
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Отчет на линия (край на работа с линията)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Оператор 01 01
БИЛЕТ ЗА ПЪТУВАНЕ
N: 0000000005
 Бургас - Пловдив
 Тръгване: 18-07-2025 16:00 Място: 2
 Превозна цена *Б 16.00
 Словом: шестнадесет **ВЛТ**
 Обща сума 16.00
 В брой **ВЛТ** 16.00
 000019 18-07-2025 14:32:54

 ФИСКАЛЕН БОН
 ZK123456 50123456
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Нормален билет с плащане в брой

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Оператор 01 01
БИЛЕТ ЗА ПЪТУВАНЕ
N: 0000000006
 Пловдив - София
 Тръгване: 18-07-2025 18:30 Място: 1
 Превозна цена *Б 11.00
 Словом: единадесет **ВЛТ**
 Отстъпка*Б 10.00% 1.10
 Обща сума 9.90
 Д/К карта 9.90
 000021 18-07-2025 14:34:35

 ФИСКАЛЕН БОН
 ZK123456 50123456
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Билет с отстъпка и плащане с банкова карта

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Оператор 01 01
БИЛЕТ ЗА ПЪТУВАНЕ
N: 0000000007
 Линия: ГРАДСКА ЛИНИЯ
 Нормален
 Превозна цена *Б 5.00
 Словом: пет **ВЛТ**
 Обща сума 5.00
 В брой **ВЛТ** 5.00
 000028 18-07-2025 14:37:46

 ФИСКАЛЕН БОН
 ZK123456 50123456
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Билет за градска линия

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
 ЕИК 104593442
 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
 АДРЕС НА ОБЕКТ
 #0001 Оператор 01 01
БИЛЕТ ЗА ПЪТУВАНЕ
N: 0000000010
 Бургас - Стара Загора
 Тръгване: 16-07-2025 16:00 Място: 4
 Превозна цена *Б 12.00
 Словом: дванадесет **ВЛТ**
 Обща сума 12.00
 Талони 12.00
 N: 00000000125
 000024 18-07-2025 14:45:48

 ФИСКАЛЕН БОН
 ZK123456 50123456
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Билет с посочване на номер талон

РАБОТА С ФУ В РЕЖИМ ПРОДАЖБА НА СТОКИ И УСЛУГИ

Специфични особености.

За да бъде достъпна продажбата на стоки и услуги, системен параметър П01 (Касов бон) трябва да е със стойност ДА. В противен случай са възможни единствено въвеждане и извеждане на служебни суми, както и сторно операции.

Прехода към режима става чрез натискането на клавиш след вход в режим "Продажби" (от което и да е меню за издаване на билети). Връщането към режим на издаване на билети става при приключен (незапочнат) клиентски фискален бон с натискането на клавиш , при което ФУ се връща на меню за избор на началната спирка.

В този режим е възможно издаване на фискални бонове за продажби, както и за сторно операции. Също така е възможно издаване на служебни бонове за въведени и изведени суми.

Основни принципи

С регистрирането на каквато и да е транзакция започва издаването на клиентски фискален бон за продажба.

Единично количество се подразбира и не е необходимо да се въвежда.

Приключването на бона става чрез плащане (едно или повече) достатъчни за покриването на натрупаната междинна (дължима) сума.

ФУ позволява два формата на описание на транзакциите в бона – **детайлен** и **съкратен**. В първия случай информацията за име, количество, единична цена и стойност е на отделни редове. Във втория случай информацията за количество и единична цена се обединява на един ред, а когато количеството е равно на единица, се отразяват само редовете за името и стойността на продажбата.

И за двата формата е възможно да се избере вариант с или без отразяване на изчислената стойност на ДДС в бона.

Функционални клавиши

Съответстващите им функции (действия) са дадени в следващите таблици. В някой случай преди клавиша трябва да се въведе число въвеждащо номер, цена, количество, сума и т.н.

Действия извън клиентски фискален бон:

Действие	Клавиш
Изход от режима	
Връщане в режим продажба на билети за пътуване	
Извеждане/въвеждане на служебни суми	число
Издаване на сторно фискален бон. Следва описание на сторнирания документ.	
Отпечатване на дубликат на последния бон (при Парам 30 Дубликат = ДА)	

Действия в клиентски фискален бон:

Действие	Клавиш
Натрупване в департамент с програмираната му цена	 ÷
Натрупване в департамент с въведена цена	число ÷
Натрупване в департамент с въведена цена и избор от списък (при П21=DEP)	число
Натрупване на артикул с програмираната му цена по въведен номер	число
Въвеждане на свободна цена на артикул или департамент	число
Задаване на продавано количество	число
Показване меню-списък от департаменти (при П21=DEP)	
Показване меню-списък от артикули	
Изчисляване и печат на междинна сума	
Вход в меню въвеждане на баркод на артикул	
Отстъпка/Надбавка с програмиран процент	 /
Отстъпка/Надбавка с въвеждане на процент	число /
Отстъпка/Надбавка с въвеждане на стойност	число /
Корекция (Войд) на последната продажба	
Вход в меню Корекция (дълбок войд) на предишна продажба	
Плащане в брой на цялата дължима сума	
Въвеждане на свободен текст	
Плащане в брой с въвеждане на получена сума	число
Плащане "бързо" от допълн. вид на цялата дължима сума	

Плащане "бързо" от допълн. вид с въвеждане на получена сума	число
Плащане от доп. вид от списък на цялата дължима сума (следва избор)	
Плащане от доп. вид от списък с въвеждане на получена сума (следва избор)	число
Плащане на цялата дължима сума във валута	
Плащане във валута с въвеждане на получена сума	число

Действия в меню-списък от департаменти/ артикули:

Действие	Клавиш
Преход в списъка с подменюта /параметри/	/
Въвеждане на цена	число или
Въвеждане на продавано количество	число или
Вход в меню за търсене на артикул по прогр. име	
Продажба на избраната позиция от списък	
Отказване на започната операция и изход от меню	или

Цената и продаваното количество могат да бъдат зададени и извън (преди влизането) в меню-списъка. В този случай е достатъчно да се избере позиция и да се потвърди продажбата.

Пример. Регистриране на продажби в департамент и на артикул и плащане

Клавишна последователност	Дисплей
	кол. 5.000 0.00
	Деп 01 50.00
<i>Продажба с количество 5 с цена 10 в департамент 1.</i>	
	Деп 03 12.80
<i>Продажба с единично количество в департамент 3 с програмирана цена 12.80.</i>	
	кол. 1.500 0.00

Арт 00008
10.20

Продажба с количество 1.5 на артикул 8 с програмирана цена 10.20

М.СУМА	73.00
--------	-------

Изчисляване и печат на междинна сума

Лева	73.00
------	-------

Приключване в брой. Отпечатва се фискален бон за продажба.

Регистриране на процентни отстъпки и надбавки

Процентни отстъпки (надбавки) могат да се правят както върху последната продажба, така и върху междинна сума. Във втория случай отстъпката (надбавката) се разпределя върху продажбите, формиращи междинната сума.

Стойностни отстъпки (надбавки) могат да се правят, както върху последната продажба, така и върху междинна сума. Във втория случай отстъпката (надбавката) се разпределя върху продажбите, формиращи междинната сума.

Корекции в клиентски фискален бон

Корекции са възможни само преди приключване на бона (преди започване на плащане).

Корекция "непосредствен войд" представлява коригиране на последната транзакция в бона (продажба или отстъпка/надбавка). Тя може да се изпълни многократно, коригирайки последователно в обратен ред всички регистрирани продажби в бона.

Корекция "дълбок войд" представлява коригиране на коя да е операция в бона (последна или предишна).

При корекция "дълбок войд" на продажба, върху която е правена отстъпка или надбавка, заедно с продажбата се анулира и направената отстъпка (надбавка).

Допълнителни видове плащане. Пресмятане на ресто. Смесено плащане.

ФУ позволява различни видове плащания освен плащане "В брой", достъпни с натискането на "бърз клавиш" или избор от списък - клавиши .

Допълнителните плащания по подразбиране са безрестови - т.е. с лимит до дължимата сума. Това може да бъде променено в режим програмиране.

Ако преди натискане на клавиш за плащане се въведе получена сума, ФУ автоматично изчислява ресто спрямо дължимата сума. Рестото се изчислява във вида на плащането, ако това е позволено при програмирането.

Когато въведената получена сума е по-малка от дължимата, се изчислява ОСТАТЪК, който може (следва) да бъде покрит от следващи плащания.

След започване на плащане се разрешават единствено други плащания или функция "изчисляване на междинна сума".

Издаване на копие на клиентски фискален бон (ДУБЛИКАТ)

Издаването е възможно само при ПАРАМ 30 = ДА. Издава се СЛУЖЕБЕН БОН, който е копие на предходния фискален, включително и QR кода.

Продажба на артикули посредством баркод скенер

Сканира се баркода на стоката, която трябва да се продаде, и за която предварително са били програмирани цена и баркод. Преди сканирането е възможно да се зададе количество и цена. При използване на теглови баркод той не се програмира като параметър на артикула. Необходимо е да се програмират само началните две цифри в общите параметри на ФУ.

Примерни бонове за продажба на стоки и услуги

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001	Оператор 01 01
Деп 01	
Сума*Б	1.00
Деп 02	
Сума*Б	2.00
Деп 03	
Сума*Б	3.00
КОРЕКЦИЯ	
Деп 01	
Сума*Б	1.00
Обща сума 5.00	
В брой ВЛТ	5.00
000028 18-07-2025 14:37:46	
	
 ФИСКАЛЕН БОН ZK123456 50123456 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Фискален бон за стоки и услуги
с корекция

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001	Оператор 01 01
Деп 01	
Количество	1.000
Ед. цена	0.75
Сума*Б	0.75
Обща сума	0.75
Всичко	0.75
ДДС*Б	0.13
Б = 20.00%	
Нето ст-ст	0.62
В брой ВЛТ	0.75
1 Артикула	
000071 18-07-2025 15:12:19	
	
 ФИСКАЛЕН БОН ZK123456 50123456 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Фискален бон детайлен формат
с печат на ДДС в бона

СТОРНО ОПЕРАЦИИ

Започването на сторно операция става с натискане на клавиш при приключен бон и само в режим на продажба на стоки. ФУ автоматично изисква въвеждане на следните данни, а именно:

СТОРНО ПРИЧИНА: операторска грешка, връщане/рекламация, намаление на данъчна основа.

ТИП ДОКУМЕНТ: стандартен или разширен фискален бон (Фактура).

Документ N: въвежда се номера на бона*, по който ще се извършва сторно операцията.

* ФУ предлага опция за търсене в КЛЕН по въведения номер, като при намерен документ останалите данни се попълват автоматично. При ненамерени данни или отказ от търсене останалите данни следва да се въведат.

Дата и Час - въвеждат се последователно датата и часът на издаване на сторнираният бон.

Индивидуален номер на ФП - това е номерът на фискалната памет на ФУ, от което е издаден сторнираният бон. Когато документът е издаден от същото ФУ, номера се въвежда автоматично с натискане на клавиш .

УНП (Уникален номер на продажба) - може да бъде пропуснат с натискането на клавиш . Въвежда се само в случай че сторнираният бон е издаден от устройство, работещо в състава на СУПТО (софтуер за управление на продажбите в търговски обект).

След въвеждането на всички данни, на дисплея на ФУ се изписва предупредителен надпис **СТОРНО!** След това бонът се формира по същия начин както бон за продажба - регистрират се продажби, отстъпки и т.н. Бонът се приключва **задължително с плащане "В Брой"**.

Оборотът от издаденият документ се записва във фискалната памет на ФУ в отделни "сторно" регистри.

Внимание! При извършване на сторно операция се извършва проверка за касова наличност във ФУ. Не се допуска извършване на сторно операция при недостатъчна касова наличност, с изключение на сторно операция при операторска грешка, като в този случай сумата по сторно не се отразява на касовата наличност.

Примерни бонове за сторно операции

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001	Оператор 01 01
СТОРНО	
ВРЪЩАНЕ/РЕКЛАМАЦИЯ	
ДОКУМЕНТ: 000067/18.07.2025 15:06:01	
ФП: 501234567	
Деп 01	
Сума*Б	5.00
Обща сума	5.00
В брой ВЛТ	5.00
	1 Артикула
000068	18-07-2025 15:09:43
	
 ФИСКАЛЕН БОН	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

сторно връщане рекламация

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001	Оператор 01 01
СТОРНО	
ОПЕРАТОРСКА ГРЕШКА	
ДОКУМЕНТ: 111111/01.07.2025 00:11:14	
ФП: 50123456	
Деп 01	
Сума*Б	15000.00
Обща сума	15000.00
В брой ВЛТ	15000.00
	1 Артикула
000038	08-07-2025 15:09:43
	
 ФИСКАЛЕН БОН	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

сторно операторска грешка

СЛУЖЕБНО ВЪВЕЖДАНЕ И ИЗВЕЖДАНЕ НА СУМИ В БРОЙ

Тези суми се добавят (изваждат) към касовата наличност в брой общо за ФУ и за съответния оператор, без да променят реализирания оборот.

Примерни бонове за служебно въведени / изведени суми

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001 Оператор 01	01
Служебно въведени.....	50.00
Касова наличност.....	384.99
000008 16-07-2025 09:07:10	
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001 Оператор 01	01
Служебно изведени.....	20.00
Касова наличност.....	354.99
000011 16-07-2025 10:04:18	
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

РАБОТА С ВАЛУТА. АКТИВЕН ВАЛУТЕН ПАРАМЕТЪР

Тази функционалност се активира автоматично от ФУ при стойности на производствения параметър '1' '2' или '3'.

При стойности '1' и '2', обменния курс и имената на основна и допълнителна валута, са предефинирани (не подлежат на програмиране), като са съответно **лв** и **евро** или обратно според производствения параметър.

При стойност '3' и разрешена работа с валута при програмиран параметър П13=ДА, обменния курс и името на допълнителната валута са според програмираните параметри на валутното плащане, а основната е **евро**.

При активен валутен режим, в издаваните фискални бонове за продажба билети, за продажба на стоки и услуги, за сторно операции, както и съответно при издаване на дубликат на фискален бон, общата сума се посочва в основна и допълнителна валута, както и обменния курс.

Допълнително за удобство на оператора, след приключване на бона на дисплея се извежда допълнителен ред с валутната равностойност на общата сума или дължимото ресто.

Примери за показване на обща сума в бон при активен валутен параметър

Обща сума лв.....	60.00
ОБЩА СУМА В ЕВРО.....	30.68
Обменен курс: 1евро=1.95583лв	

Валутен параметър ст-ст '1'
Обща сума в основна валута лв
Превалутуирана обща сума в
допълнителна валута евро

Обща сума евро.....	30.68
ОБЩА СУМА В ЛВ.....	60.00
Обменен курс: 1евро=1.95583лв	

Валутен параметър ст-ст '2'
Обща сума в основна валута евро
Превалутуирана обща сума в
допълнителна валута лв

Обща сума евро.....	20.00
---------------------	-------

Валутен параметър ст-ст '3'
П13=НЕ. Работа само с евро

Обща сума евро.....	20.00
ОБЩА СУМА В USD.....	22.60
Обменен курс: 1евро=/0.89000USD	

Валутен параметър ст-ст '3'
П13=ДА, Превалутуиране в доп. валута USD

ОТЧИТАНЕ НА ФИСКАЛНОТО УСТРОЙСТВО

В отчетите на ФУ се съдържа информация за всички продажби, движението на паричните средства, движението на стоковите наличности по артикули и т.н. В зависимост от избрания режим се извършва четене и/или нулиране.

ИЗБОР НА РЕЖИМ

Изборът на режима се осъществява с последователно натискане на клавиш

, до достигане на позиция за режими **Отчети Z** или **Отчети X** и въвеждане на съответната парола. При правилно въведена парола се влиза в меню за избор на тип отчет.

ВИДОВЕ ОТЧЕТИ

Общ принцип е че в режим **Отчети Z** се извършва четене с нулиране, а в режим **Отчети X** само четене.

За удобство отчетите на ФП, КЛЕН са налични и в двата режима, въпреки че при тях се осъществява само четене.

Дневен отчет “Отчети X”. Дневен финансов отчет “Отчети Z”

Отчетът се стартира, с натискането на клавиш ; при позициониране на съответния ред от менюто.

Дневния отчет съдържа следните реквизити:

- Номер касово място. Име и номер на оператор / текст “автомат. генериран отчет”
- Департаментни регистри;
 - За всеки департамент по отделно *:
 - натрупаните от продажби на артикули, принадлежащи към департамента, обороти по съответните им данъчни групи;
 - Общо оборот от продажби по департаменти;
- Дневни регистри:
 - Брой клиенти;
 - Надбавки - брой и стойност *;
 - Отстъпки - брой и стойност *;
 - Корекции - брой и стойност *;
 - Корекции надбавки - брой и стойност *;
 - Корекции отстъпки - брой и стойност *;
 - Сторно връщане/рекламация - брой и стойност *;
 - Сторно операторска грешка - брой и стойност *;
 - Сторно намаление дан. основа - брой и стойност *;
 - Получени от оборот продажби - суми по съответните плащания *;
 - Служебно въведени - брой и стойност *;
 - Служебно изведени - брой и стойност *;
 - Общо налични в брой;
 - Оборот, Нето стойност и ДДС от продажби за всяка разрешена дан. група;
 - Общ оборот от продажби по данъчни групи;
 - Оборот, Нето стойност и ДДС от сторно за всяка разрешена дан. група;
 - Общ оборот сторно по данъчни групи.
- Номера на последния документ;
- номера на текущата КЛЕН.

* само когато са ненулеви

Когато отчета е зададен като "Z" се извършва нулиране на всички дневни регистри. Съответните дневни обороти се записват във ФП.

Допълнително след дневните регистри в отчета се извеждат:

- Сума оборот *, Сума нето ст-ст * и Сума ДДС * натрупани сумарно от продажби за целия период от въвеждане в експлоатация на ФУ;
- Сума сторно оборот * и Общо ДДС * натрупани сумарно от сторно операции за целия период от въвеждане в експлоатация на ФУ;

* При осъществен преход на валутен параметър от стойност '1' към '2' тези сумарни регистри са с отразено превалутирание на стойностите преди прехода.

В края на отчета се отразяват още:

- ЕИК по Булстат на Сервизната организация;
- Дата на валидност на сервизния договор;
- поредния N Блок фиск. памет под който е записан отчетът във ФП;
- пореден номер на Нулиране Z.

След отпечатване /генериране/ на дневен финансов отчет с нулиране задължително се проверява изправността на комуникацията с мобилния оператор. Резултата от проверката се визуализира на дисплея. При констатирана неизправност на връзката в три поредни финансови отчета работата на ФУ се блокира до установяване на връзка.

Разпечатването на Дневния финансов отчет продължава и след прекъсване на захранването.

При изтекъл (изтичащ до 10 дни) сервизен договор, след дневния отчет с нулиране, се отпечатва допълнителен служебен бон с предупредителен текст и срока на договора.

Отчета по департаменти се нулира задължително заедно с дневния, независимо дали се разпечатва според стойността на параметър 23. Оборотите от продажби се записват във ФП, като съответно за тях е възможно да бъде направен периодичен отчет от фискалната памет.

С помощта на параметри 24 и 25, е възможно заедно с дневния отчет, автоматично да бъдат стартирани и отчетите на артикули и оператори. В този случай те се отпечатват преди дневния, като се нулират без потвърждение, а самостоятелното им стартиране в режим "Отчети Z" е забранено.

Автоматичен дневен финансов отчет

ФУ генерира автоматично пълен дневен финансов отчет с нулиране и запис във фискалната памет, за всеки календарен ден (за всеки 24 часа), през които в устройството са регистрирани продажби, сторно или служебно въведени операции, в случай че към момента на генериране (23:59:59 часа) не е отпечатан такъв по инициатива на оператора. При генерирането на отчета реквизитът 'име на касиера' се замества с текст „**автоматично генериран отчет**“.

Ако след последния отпечатан (генериран) отчет не са регистрирани продажби, сторно или служебно въведени операции, следващ автоматичен отчет не се генерира.

В случай, че в момента на генериране на отчета устройството е в неработен режим (изключено), то тогава отчета се генерира веднага след включването му, като датата на отчета съответства на деня, в който последно са регистрирани продажби, сторно или служебно въведени операции.

В случай, че към момента на генериране ФУ е в състояние на отворен бон за продажба/сторно и същия не се приключи до 23:59:59 часа, то отчета се генерира

веднага след приключването на бона, а отвореният фискален бон се записва в КЛЕН с датата и часа на отварянето му.

Отчет по билети “Отчети X, Z”

Отчетът се стартира директно с натискането на клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред от менюто. Разпечатва се справка за издадените билети за периода от предходния отчет с нулиране. Когато отчетът е стартиран от режим **Отчети Z**, регистрите се нулират.

Отчет по департаменти “Отчети X”

Отчетът се стартира директно с натискането на клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред от менюто. Разпечатват се без да се нулират департаментните регистри.

Справки по артикули “Отчети X”

Обединени са в подменю, което се достъпва директно с натискането на клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред от менюто.

В подменюто с натискане на директен клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред се отпечатват съответно:

Налични количества;

Програмирани цени;

Обороти по артикули за периода.

Отчет по артикули с нулиране “Отчети Z”

Отчетът се стартира директно, с натискането на клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред от менюто. Разпечатват се оборота, продаденото количество, сторно оборота и сторно количеството за всеки артикул с ненулев оборот за периода от предходния артикулен отчет с нулиране.

Справки по оператори “Отчети X”

Обединени са в подменю, което се достъпва директно с натискането на клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред от менюто.

В подменюто с избиране на номер оператор и натискане на клавиш се отпечатват регистрите за суми за съответния оператор отделно за периода от предходния отчет с нулиране.

При програмирана работа само с един оператор, отчетът се стартира директно без подменю.

Отчет по оператори с нулиране “Отчети Z”

Отчетът се стартира директно с натискането на клавиш или с натискане на клавиш при позициониране на съответния ред от менюто. Разпечатват се и се

нулират регистрите за суми за всеки един оператор по отделно за периода от предходния операторски отчет с нулиране.

Стандартизирани отчети на фискалната памет “Отчети X, Z”

Отчетите извършват четене и отпечатване на оборотите и специалните събития, записани във фискалната памет, за зададен период.

Отчетите на ФП следва да бъдат извършвани ежесечно и ежегодно с цел обобщаване на дневните отчети. Те представляват важен документ и следва да бъдат съхранявани по начина и в предвидения от нормативните уредби срок.

Възможни са два начина за стартиране на отчета:

1) С натискане на клавиш , при позициониране на съответния ред от менюто, след което на дисплея се извежда подканяща информация на всяка стъпка от въвеждането на входни данни за отчета. Този метод е по-интуитивен и не е необходимо запомнянето на клавишна последователност.

2) Според регламента в Наредба Н-18 на МФ клавишна последователност, а именно:

  начална дата крайна дата детайлен отчет по дати;

   начална дата крайна дата съкратен отчет по дати;

  нач. номер блок ФП краен блок ФП детайлен отчет по блокове;

   нач. номер блок ФП краен блок ФП съкратен отчет по блокове;

Допълнителни отчети на фискалната памет “Отчети X, Z”

Отчетите извършват четене и отпечатване на допълнителни данни, записани във фискалната памет за зададен период.

Възможни са два начина за стартиране на отчета:

1) Чрез меню, като в последната стъпка след задаването на периода, се избере дадения вид отчет от подменю или се натисне директен клавиш.

2) Чрез клавишна последователност, като след задаване на край на периода се натисне директен клавиш съответно:

 Служебен - само специални събития (нулиране RAM, смяна на КЛЕН и др.);

 Департаменти - включват само оборотите от продажби по департаменти;

 Плащания - включват само регистрираните плащания.

Четене на данни от КЛЕН “Отчети X, Z”

Отчетите извършват четене и/или отпечатване на съдържанието на КЛЕН по зададен период и по зададен критерий.

Възможни са два начина за стартиране на отчета:

1) Чрез меню;

2) Чрез директен клавиш съответно:

 Отчет по дати;

 Отчет на номера на дневен отчет;

 Отчен по номера на бонове;

 Пълен отчет.

За всеки от горните отчети е възможно прилагането на следните критерии (филтри), чрез избор на позиция или директен клавиш както следва:

- ☐ 0 Всички бонове; ☐ 1 фискални продажби; ☐ 2 фискални сторно;
☐ 3 Служ. въведени; ☐ 4 Служ. изведени; ☐ 5 Дневни Z отчети;
☐ 6 Дневни X отчети; ☐ 7 Други отчети.

За всеки от тях са възможни следните действия:

Печат; Запис на SD карта памет; Запис на USB Flash памет.

Изчисляване на текущ оборот. Печат на налични суми "Отчети X"

Данните са за периода от предходния дневен отчет с нулиране. Текущия оборот се визуализира, а наличните суми се распечатват.

Възможни са два начина за стартиране на отчета:

- 1) Чрез меню;
- 2) Чрез директен клавиш съответно:

☐ ST визуализация на текущ оборот, изчислен от КЛЕН;

☐ PY Отпечатване на наличните суми.

Експорт на съдържанието на КЛЕН в CSV файл "Отчети X"

Съгласно изискванията на Наредба Н-18 на МФ, ФУ трябва да осигурява възможност за експорт на съдържанието на КЛЕН в структуриран вид.

Когато ФУ работи автономно е възможно това да стане с помощта на външен носител памет.

Операцията се стартира чрез меню, като се задава период (аналогично както при четене на данни от КЛЕН и тип на външния носител.

Операцията също така е възможна и в режим на комуникация с компютър, като в този случай файлът се генерира от приложния софтуер.

ОТЧИТАНЕ НА ФУ С ПРИЛОЖНА ПРОГРАМА ОТ КОМПЮТЪР

С цел улесняване на клиентите, е създадена безплатна потребителска приложна програма *FPUser2025.exe* за програмиране и извършване на отчети на ФУ.

Тази програма е налична в уебсайта на производителя: <https://tremol.bg/bg/support/user-software> под името "Потребителски софтуер за фискални принтери 2025".

За целта ФУ следва да бъде в режим **комуникации за програмиране и отчитане /Програмиране - подрежим 7/** или в режим **фискален принтер**.

При стартиране програмата автоматично разпознава наличието на свързано устройство **TREMOL**, към някой от портовете на компютъра. Проверяват се всички хардуерни и/или виртуални (USB или Bluetooth VCP) серийни комуникационни портове.

С помощта на приложната програма е възможно бъдат извършени всички видове **отчети**, да бъде проверено **състоянието** на ФУ или да бъдат **програмирани** основни потребителски настройки на ФУ.

Също така е възможно изчитането на КЛЕН във файл. Резултата се записва в текстов файл със съдържание отговарящо точно на распечатвания отчет на КЛЕН.

При избрана опция за Съкратен (Оптимизиран) формат, генерирания файл е в структуриран (табличен) вид, съдържащ данни само за фискалните бонове за продажба и сторно бонове за избрания период. Могат да бъдат избрани няколко варианта за формат на файла.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001	Управител
Отчет департаменти	
Деп00	
От артикули:	
Оборот#Б	659.48
Деп01	
Оборот#Б	475.00
Пр. Кол.	4.000
Сторно оборот	15000.00
Сторно Кол.	1.000
Сума	1034.48
Сума сторно от Деп.	15000.00
ДНЕВЕН ОТЧЕТ	
Брой клиенти	10
Надбавки	0
Отстъпки	0
	25.00
Корекции	2
	9.98
Сторно връщане/рекламация	1
	104.99
Сторно операторска грешка	1
	15000.00
Сторно намаление дан. основа	0
Получени от оборот продажби:	
В брой вЛТ	1034.48
Д/К карта	100.00
Служ. въведени	2
	30.00
Служ. изведени	1
	50.00
Общо налични вЛТ	909.49

Дневен оборот, ДДС:	
* * * * *	
ДДС *А % = 0.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Б % = 20.00	
Оборот	1134.48
Нето ст-ст	945.40
Начислен ДДС	189.08
ДДС *В % = 20.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Г % = 9.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
Общ оборот	1134.48
~~~~~	
Сторно оборот, ДДС:	
* * * * *	
ДДС *А % = 0.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Б % = 20.00	
Оборот	15104.99
Нето ст-ст	12587.49
Начислен ДДС	2517.50
ДДС *В % = 20.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Г % = 9.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
Общ сторно оборот	15104.99
* * * * *	
Н Посл. документ	000122
КЛЕН N 001	
000123	19-07-2025 20:34:11
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

дневен отчет (X отчет)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001	Управител
Отчет департаменти	
Деп00	
От артикули:	
Оборот*Б	659.48
Деп01	
Оборот*Б	475.00
Пр. Кол.	4.000
Сторно оборот	15000.00
Сторно Кол.	1.000
Сума	1034.48
Сума сторно от Деп.	15000.00
ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
Брой клиенти	10
Надбавки	0
Отстъпки	1
	25.00
Корекции	2
	9.98
Сторно връщане/рекламация	1
	104.99
Сторно операторска грешка	1
	15000.00
Сторно намаление дан. основа	0
Получени от оборот продажби:	
В брой ВЛТ	1034.48
Д/К карта	100.00
Служ. въведени	2
	30.00
Служ. изведени	1
	50.00
Общо налични ВЛТ	909.49
Дневен оборот, ДДС:	
* * * * *	
ДДС *А % = 0.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00

ДДС *Б % = 20.00	
Оборот	1134.48
Нето ст-ст	945.40
Начислен ДДС	189.08
ДДС *В % = 20.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Г % = 9.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
Общ оборот	1134.48
Сторно оборот, ДДС:	
* * * * *	
ДДС *А % = 0.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Б % = 20.00	
Оборот	15104.99
Нето ст-ст	12587.49
Начислен ДДС	2517.50
ДДС *В % = 20.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
ДДС *Г % = 9.00	
Оборот	0.00
Нето ст-ст	0.00
Начислен ДДС	0.00
Общ сторно оборот	15104.99
* * * * *	
Сума оборот	17812.33
Сума нето ст-ст	14843.60
Сума ДДС	2968.73
Сума сторно оборот	15109.98
Общо ДДС	2518.33
* * * * *	
Н Посл. документ	000123
КЛЕН N 001	
Сервиз	123456789
До	18-11-2025
N блок фиск. памет	0010
Нулиране	Z: 0010
000124	19-07-2025 20:38:21
 ФИСКАЛЕН БОН	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

дневен финасов отчет с нулиране и запис във ФП (Z отчет)

Отчети на ФП

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
#0001 Управител	
ДЕТАЙЛЕН	
ОТЧЕТ НА ФИСКАЛНА ПАМЕТ	
От блок	0010
До блок	0012
Въведена в експлоатация:	
11-07-2025	10:50:10
ДДС	ОТ БЛОК 0001
11-08-2025	21:10
A= 0.00% Б= 20.00%	
B= 20.00% Г= 9.00%	
ДРОБНИ ЧИСЛА	
11-07-2025	10:50
Телефонен номер: 3598XXXXXXXXXX	
SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX	
11-07-2025 10:50	
БЛОК 0010 19-07-2025 20:38:21	
Оборот*А	0.00
Оборот*Б	1134.48
Оборот*В	0.00
Оборот*Г	0.00
Общ оборот	1134.48
Сторно оборот*А	0.00
Сторно оборот*Б	15104.99
Сторно оборот*В	0.00
Сторно оборот*Г	0.00
Общ сторно оборот	15104.99
Н Посл. документ	000123
КЛЕН N 001	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
БЛОК 0011 20-07-2025 20:05:17	
Оборот*А	0.00
Оборот*Б	1200.00
Оборот*В	0.00
Оборот*Г	0.00
Общ оборот	1200.00
Сторно оборот*А	0.00
Сторно оборот*Б	0.00
Сторно оборот*В	0.00
Сторно оборот*Г	0.00
Общ сторно оборот	0.00
Н Посл. документ	000128
КЛЕН N 001	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

БЛОК 0012	21-07-2025 20:14:22
Оборот*А	0.00
Оборот*Б	74.85
Оборот*В	0.00
Оборот*Г	0.00
Общ оборот	74.85
Сторно оборот*А	0.00
Сторно оборот*Б	4.99
Сторно оборот*В	0.00
Сторно оборот*Г	0.00
Общ сторно оборот	4.99
Н Посл. документ	000135
КЛЕН N 001	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
* * * * *	
СУМА ОБОРОТ, ДДС:	
Оборот*А	0.00
ДДС*А	0.00
Оборот*Б	2409.33
ДДС*Б	401.55
Оборот*В	0.00
ДДС*В	0.00
Оборот*Г	0.00
ДДС*Г	0.00

Общ оборот	2409.33
Общо ДДС	401.55
* * * * *	
СТОРНО ОБОРОТ, ДДС:	
Оборот*А	0.00
ДДС*А	0.00
Оборот*Б	15109.98
ДДС*Б	2518.33
Оборот*В	0.00
ДДС*В	0.00
Оборот*Г	0.00
ДДС*Г	0.00

Общ сторно оборот	15109.98
Общо ДДС	2518.33
* * * * *	
КЛЕН N от 01 до 01	
Н Посл. документ	000162
000164	21-07-2025 11:29:05
 ФИСКАЛЕН БОН	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Детайлен отчет на фискалната памет по зададени начален и краен номер блок ФП

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ ЕИК 104593442 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ АДРЕС НА ОБЕКТ #0001 Управител	
СЪКРАТЕН ОТЧЕТ НА ФИСКАЛНА ПАМЕТ	
От дата	10-09-2025
До дата	10-10-2025
Въведена в експлоатация: 11-07-2025 10:50:10 ДДС ОТ БЛОК 0001 21:10 11-08-2025 А= 0.00% Б= 20.00% В= 20.00% Г= 9.00%	
ДРОБНИ ЧИСЛА 11-07-2025 10:50	
Телефонен номер: 3598XXXXXXXXX SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX 11-07-2025 10:50	
БЛОК 0002	11-07-2025 20:14:01
БЛОК 0003	12-07-2025 19:55:17
БЛОК 0004	13-07-2025 18:12:11
БЛОК 0005	14-07-2025 19:28:42
НУЛИРАН RAM В	0001
15-07-2025	07:14
БЛОК 0006	15-07-2025 17:30:44
БЛОК 0007	16-07-2025 18:12:11
БЛОК 0008	17-07-2025 19:28:42
Промяна: Телефонен номер: 3598XXXXXXXXX SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX 18-07-2025 08:12	
БЛОК 0009	18-07-2025 17:40:24
БЛОК 0010	19-07-2025 20:38:21
БЛОК 0011	20-07-2025 20:05:17
БЛОК 0012	21-07-2025 20:14:22

БЛОК 0013	26-07-2025 17:22:22
БЛОК 0014	27-07-2025 18:48:14
БЛОК 0015	28-07-2025 19:05:33
БЛОК 0016	29-07-2025 18:58:18
КЛЕН N 02	
30-07-2025	14:00
ДДС 01	ОТ БЛОК 0017
01-08-2025	19:05
А= 0.00% Б= 20.00%	
В= 20.00% Г= 15.00%	
БЛОК 0017	01-08-2025 19:05:12
* * * * *	
СУМА ОБОРОТ, ДДС:	
Оборот*А	0.00
ДДС*А	0.00
Оборот*Б	17812.33
ДДС*Б	2968.73
Оборот*В	0.00
ДДС*В	0.00
Оборот*Г	0.00
ДДС*Г	0.00

Общ оборот	17812.33
Общо ДДС	2968.73
* * * * *	
СТОРНО ОБОРОТ, ДДС:	
Оборот*А	0.00
ДДС*А	0.00
Оборот*Б	15109.98
ДДС*Б	2518.33
Оборот*В	0.00
ДДС*В	0.00
Оборот*Г	0.00
ДДС*Г	0.00

Общ сторно оборот	15109.98
Общо ДДС	2518.33
* * * * *	
КЛЕН N от 01 до 02	
N Посл. документ	000047
000164	10-08-2025 19:14:05
 ФИСКАЛЕН БОН	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Съкратен отчет на фискалната памет по зададени начална и крайна дата

Други отчети на ФУ

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
Отчет артикули	
От 18-07-2025	
До 10-08-2025	
00001 КАФЕ	
Оборот*Б	300.00
Пр. Кол.	3.000
Сторно оборот	100.00
Сторно Кол.	1.000
~~~~~	
00002 КОЛА	
Оборот*Б	329.34
Пр. Кол.	66.000
~~~~~	
00003 СОК	
Оборот*Б	150.00
Пр. Кол.	75.000
~~~~~	
00004 БИРА	
Оборот*Б	300.00
Пр. Кол.	150.000
~~~~~	
00010 ЧИПС	
Оборот*Б	100.00
Пр. Кол.	1.000
~~~~~	
00011 ЯДКИ	
Оборот*Б	200.00
Пр. Кол.	1.000
~~~~~	
00101 ВОДА	
Оборот*Б	200.00
Пр. Кол.	1.000
~~~~~	
Сума	1579.34
Артикули = 0	1
000212 10-08-2025 18:11:58	
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Артикулен отчет с нулиране

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ	
ЕИК 104593442	
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ	
АДРЕС НА ОБЕКТ	
Отчет оператори	
От 18-07-2025	
До 10-08-2025	
01 Оператор 01	
Клиенти	14
Отстъпки	1
	25.00
Надбавки	0
Корекции	2
	9.98
Сторно връщане/рекламация	1
	104.99
Сторно операторска грешка	1
	15000.00
Сторно намаление дан. основа	0
Получени:	
В брой ВЛТ	17696.33
Д/К карта	100.00
Върнати:	
Служ. въведени	2
	30.00
Служ. изведени	1
	50.00
* * * * *	
03 Оператор 03	
Клиенти	1
Отстъпки	0
Надбавки	0
Корекции	0
Сторно връщане/рекламация	0
Сторно операторска грешка	0
Сторно намаление на да. Основа	0
Получени:	
В брой ВЛТ	100.00
Върнати:	
Служ. въведени	0
Служ. изведени	0
* * * * *	
Оператори = 0	1
000213 10-08-2025 18:15:02	
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Операторски отчет с нулиране

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 104593442		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
Бургас - София		
Нормален	1	16.00
Ученически	1	11.00
Пенсионерски	1	9.90
~~~~~		
Общо:	3	36.90
ГРАДСКА ЛИНИЯ		
Нормален	1	5.00
~~~~~		
Общо:	1	5.00
Билети = 0		2
000214	10-08-2025	18:18:35
* СЛУЖЕБЕН БОН *		
ZK123456		50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		

Отчет по билети

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 104593442		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
АДРЕС НА ОБЕКТ		
СЪКРАТЕН ОТЧЕТ		
ПЛАЩАНИЯ ОТ ФП		
От блок		0010
До блок		0014
* * * * *		
ОБЩО ПЛАЩАНИЯ		
В брой ВЛТ.....		17712.33
С чек		0.00
Талони		0.00
В. талони		0.00
Амбалаж		0.00
Вътр. обсл.		0.00
Повреди		0.00
Д/К карта		100.00
Б. трансфер.....		0.00
Резерв 1		0.00
Резерв 2		0.00
000215	10-08-2025	18:19:05
* СЛУЖЕБЕН БОН *		
ZK123456		50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		

Плащания, по данни от ФП

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ		
ЕИК 104593442		
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ		
АДРЕС НА ОБЕКТ		
СЪКРАТЕН ОТЧЕТ		
ДЕПАРТ. ОТ ФП		
От блок		0010
До блок		0014
* * * * *		
Обща сума		
Деп01		
Оборот.....		1676.00
Деп02		
Оборот.....		1215.00
000216	10-08-2025	18:20:09
* СЛУЖЕБЕН БОН *		
ZK123456		50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		

Департаменти, по данни от ФП

Диагностичен бон. Информационен бон при актуализация на фърмуера

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 104533442
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ
= **ДИАГНОСТИКА** =
Модел: Тремол ХХ-УУ
Тип у-во: Касов апарат
Свид. No: NNN/DD.ММ. GGGG
Допълнение: NNN.ХХ/DD.ММ. GGGG
Вер.ХХ /ФАБР.КОД К.С. ХХХХ
Фискализация ДА
FDRID 123456
Остават ХХХХ свободни Z отчета
Сервиз 123456789
До 18-11-2025

Последно изпратена бележка:
No:218 10-10-2025 17:30:38
Няма неизпратени бележки.

LOGO: (ACTIVE - 0)
by In
LAN: НЕ
WiFi: НЕ
Modem: ДА
BlueTooth: ДА
Има модем: ДА
Модем IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX
SIM IMSI: XXXXXXXXXXXXXXXX
SIM ICCID: XXXXXXXXXXXXXXXX
GSM мрежа: ДА
GSM роуминг: ДА
Мобилен оператор: XXXXXXXX
Сила на сигнала dBm: -68
* * * * *
ВАЛУТЕН ПАРАМЕТЪР: 0
ОБМЕНЕН КУРС: 1.95583
Дата за преминаване от 0 към 1
08-08-2025
Дата за преминаване от 1 към 2
01-01-2026
Дата за преминаване от 2 към 3
01-01-2027
* * * * *
000217 10-08-2025 18:24:04
* **СЛУЖЕБЕН БОН** *
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Диагностичен бон с отразени
ст-ст на валутния параметър
и датите за авт. промяна

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ
ЕИК 104533442
НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ
АДРЕС НА ОБЕКТ

= **ВНИМАНИЕ** =
Актуализирана версия
на фърмуера на ФУ

000245 11-08-2025 09:04:04
* **СЛУЖЕБЕН БОН** *
ZK123456 50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Информационен бон при
актуализация на фърмуера

Бонове при промяна в стойност на валутен параметър

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ ЕИК 104593442 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ АДРЕС НА ОБЕКТ #0001 Автоматично генериран бон	
ПРОМЯНА НА ВАЛУТЕН ПАРАМЕТЪР СТАРА СТОЙНОСТ – 0 НОВА СТОЙНОСТ – 1	
000445	08-08-2025 09:04:04
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Бон при промяна на стойност
на валутен параметър

НАИМЕНОВАНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ АДРЕС НА ЗАДЪЛЖЕНОТО ЛИЦЕ ЕИК 104593442 НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТ АДРЕС НА ОБЕКТ #0001 Автоматично генериран бон	
ПРЕВАЛУТИРАНЕ НА СУМАРНИ ОБОРОТИ ВЪВ ФП СТАРА СТОЙНОСТ – 1	
Сума оборот.....	24000.00
Сума нето ст-ст.....	20000.00
Сума ДДС.....	4000.00
Сума сторно оборот.....	15000.00
Общо ДДС.....	2500.00
НОВА СТОЙНОСТ – 2	
Сума оборот.....	12271.01
Сума нето ст-ст.....	10225.84
Сума ДДС.....	2045.17
Сума сторно оборот.....	7669.38
Общо ДДС.....	1278.23
000917	01-01-2026 08:24:04
* СЛУЖЕБЕН БОН *	
ZK123456	50123456
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	

Бон за превалутиране на
натрупани сумарни обороти от ФП
при промяна на стойност на валутен
параметър от '1' към '2'

АВАРИЙНИ СИТУАЦИИ ПРИ РАБОТА С ФУ

ГРЕШКА В ОПЕРАТИВНАТА ПАМЕТ НА ФУ “НУЛИРАН РАМ”

В случай на некоректни данни в оперативната и / или енергонезависимата памет на ФУ, на дисплея се изписва съобщение **Нулиран RAM**, което се отпечатва и на принтера.

ФУ влиза в процедура по инициализация на паметта, започваща със сверяване на текуща дата и час.

На дисплея се извежда датата на последния документ записан в КЛЕН, която е и най-ранната която може да бъде въведена при сверяването.

Въвежда се първо датата във формат ДД-ММ-ГГ и се потвърждава с . При опит за сверяване на дата, по-голяма с един ден от предложената, се изисква потвърждение чрез повторно въвеждане.

При коректно въведена дата се преминава към въвеждане на час. Часът се въвежда във формат ЧЧ-ММ и се потвърждава с .

ФУ записва събитието във фискална памет на ФУ и отпечатва служебен бон със тип, дата и час на събитието, както следва:

“Нулиран RAM В” в случай на повреда в оперативната памет

“Нулиран RAM R” в случай на повреда в енергонезависимата памет.

При изправна енергонезависима памет, всички параметри на ФУ, както и натрупаните обороти се възстановяват. Нулират се единствено текущи данни в буфера за печат.

При неизправна енергонезависима памет, всички параметри се установяват по подразбиране, а оборотите не се възстановяват. Те могат да бъдат изчислени от съдържанието на КЛЕН, а параметрите следва да бъдат препрограмирани.

ГРЕШКИ ВЪВ ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ НА ФУ

В случаите на открита грешка във фискалната памет, на дисплея се изписва съобщение от вида указан по-долу, при което **ФУ е блокирано до намесата на сервизен техник**.

Таблица с видовете грешки във фискалната памет:

Съобщение на дисплея	Значение
Фискална грешка Грешна CRC	Грешна контролна сума в блок от фискалната памет
Фискална грешка Неуспешен запис	Грешка при запис във ФП
Фискална грешка Пълна памет	ФП е запълнена
Фискална грешка Липсва ФП	ФП липсва
Фискална грешка Грешна ФП	Грешка при четене на ФП
Фискална грешка Лимит RAM reset	Изчерпан лимит на блокове във ФП за нулиран RAM и изтрита ЕКЛ. Максимум 200 записа.
Фискална грешка Лимит дес. точка	Изчерпан лимит на блокове във ФП за смяна на десетичната точка. Максимум 50 записа.
Фискална грешка Лимит дан. проц.	Изчерпан лимит на блокове във ФП за смяна на данъчните проценти. Максимум 10 записа.

ГРЕШКИ В КЛЕН. РАБОТА С КЛЕН, РАЗЛИЧНА ОТ ТЕКУЩАТА

В случаите на открита грешка в КЛЕН, на дисплея се изписва съобщение **Повредена КЛЕН!!!!**, при което **ФУ е блокирано до намесата на сервизен техник**.

В случай на необходимост от прочитане на данни от КЛЕН различна от текущата (предишна или от друго у-во със същия формат), е необходима намесата на сервизен техник. В този случай ФУ изписва съобщение **Различна КЛЕН!!!!**. В специално сервизно меню достъпно след отваряне на ФУ, са разрешени отчети на поставената КЛЕН. След поставянето на текущата инициализирана КЛЕН, работата на ФУ продължава нормално.

ГРЕШКИ И БЛОКИРОВКИ ПРИ РАБОТА С ФУ

В процеса на нормална работа с ФУ са възможни грешки от неправилна манипулация, препълване или други блокировки.

СЪОБЩЕНИЯ ИЗПИСВАНИ НА ДИСПЛЕЯ НА ФУ

Съобщение на дисплея	Ситуация	Значение	Начин за отстраняване
ЗАБРАНЕН	продажба на департамент или артикул	Забранена операция	натиснете ; започнете друга операция
НЕ Е ОТКРИТ	продажба на артикул с баркод	липсва артикул с такъв баркод	натиснете ; започнете друга операция
-КОЛИЧЕСТВО	продажба на артикул	наличното количество на артикула е недостатъчно	задайте ново налично количество
! Препълване !	в режим "Продажби"	сумата е по-голяма от максимално допустимата	натиснете ; започнете друга операция
Препълване бучер	в режим "Продажби"	достигнат е максималния брой продажби в бона	приклучете бона в желания вид плащане
ГРЕШКА	непосредствен войд	изчерпани са всички разрешени за корекция продажби	натиснете ; започнете друга операция
Въведете сума!	приклучване на сметка	задължително въвеждане на сума	приклучете бона като преди това въведете сума
-Сума	служебно извеждане на суми	няма достатъчна налична сума	натиснете ; започнете друга операция
Недостатъчна Касова наличност	Сторно	няма достатъчна налична сума	натиснете ; започнете друга операция
Диапазон билети!	при опит за започване на билет	изчерпан е диапазона от номера за фактура	В режим "Програмиране" задайте нов диапазон
!Отчети Z: TTL!	в режим "Продажби"	препълнена сума в дневен отчет	направете отчета в режим "Отчети Z"
!Отчети Z: 5 !	режим "Продажби"	препълнена сума в отчет артикули	направете отчета в режим "Отчети Z"
!Отчети Z: 6 !	в режим "Продажби"	препълнена сума в отчет оператори	направете отчета в режим "Отчети Z"
!Неизпр. данни !	в режим "Продажби"	ФУ е блокиран до изпращане на данните	Консултирайте се със сервизната организация

НЯМА ВРЪЗКА МО!	След дневен отчет с нулиране	Липсва комуникация с мобилния оператор	Осигурете по-добро покритие. Консултирайте се със сервизната организация
ДТ ГРЕШКА XX	Запомнете номера на грешката Обърнете се към сервизната организация, като цитирате номера грешка		

СЪОБЩЕНИЯ ЗА ГРЕШКИ И БЛОКИРОВКИ, ОТПЕЧАТВАНИ НА ПРИНТЕРА

Съобщение на принтера	Значение	Необходими действия
СПАД НА НАПРЕЖЕНИЕ	Пропадане на захранването по време на печат или при отворен клиентски бон	ФУ е завършил започнатата операция
ВНИМАНИЕ ! СВОБОДНИ XX ЗАПИСА !	Остават XX броя записи във ФП	Осигурете навременна подмяна на фискалната памет
ФИСКАЛНА ПАМЕТ ЗАПЪЛНЕНА !	Фискалната памет е пълна и е достъпна само за четене.	Фискалната памет трябва да бъде подменена
ВНИМАНИЕ ! НАБЛИЖАВА КРАЙ КЛЕН !	КЛЕН е с оставащи по-малко от 30000 свободни реда	Осигурете навременна подмяна на КЛЕН

БЛОКИРОВКИ ПРИ ПРОГРАМИРАНЕ

ФУ не позволява препрограмирането на някои стойности и параметри, преди извършването на отчети с нулиране или изпълнено друго условие. Списъкът на тези стойности и параметри е даден в таблицата:

Промяна на параметър	Необходими условия
П05 (дробни / цели)	Нулирани всички отчети на ФУ
П13 (работа с валута)	Нулиран дневен финансов отчет
П24, П25 (автоматично стартиране на отчети заедно с дневния)	Нулирани дневен финансов и съответния отчет
Редове за оформление на бона	Нулиран дневен финансов отчет
Текст предхождащ ЕИК	Нулиран дневен финансов отчет
Каса - място	Нулиран дневен финансов отчет
Данъчни ставки	Нулиран дневен финансов отчет
Име и данъчна група на департамент (само, за които има оборот)	Нулиран дневен финансов отчет
Име и данъчна група на артикул (само, за които има оборот)	Нулиран отчет артикули
Цена на артикул (за който има оборот) при системен параметър П15=ДА	Нулирани дневен финансов; артикули
Оператори	Нулиран отчет оператори
Диапазон от номера за билети	Нулиран RAM или изчерпан диапазон или неизползван диапазон
Възстановяване на параметри по подразбиране	Нулирани всички отчети на ФУ